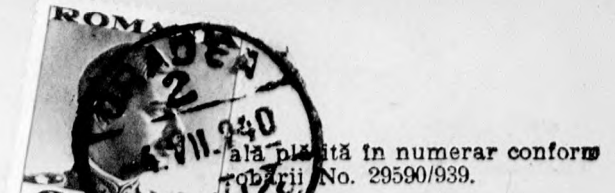

MAGYAR LAP

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA
VI., Vilmos császár-út 55. BUDAPEST

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Befejeződött Beszarábia katonai kiürítése Uszóaknákat figyeltek meg a Fekete-tengeren

Bucurestiből jelentik: A nagyvezérkar hadműveleti osztályának szerdai jelentése:

Julius 3-án 12 órakor a katonai kiürítés befejeződött. A polgári lakosság kiürítése még folyik.

Gyászülést tartott a szenátus és a parlament

Bucurestiből jelentik: A szenátus szerdán délután 4 órakor Anibal Teodorescu szenátusi alelnök elnöklétével ülést tartott. Anibal Teodorescu a következőket mondotta:

— Megállapítom, hogy a szenátus tagjai teljes számban jelen vannak. Az ülést megnyitottam nyilvánítom. Ezen a kegyetlen és nyomasztó napon azt indítványozom, hogy egy percig mélyedjünk magunkba.

A szenátus tagjai az elnök szavait egy perces néma felállással követték. Négy óra 5 perckor az elnök a gyűlést a gyász jeléül felfüggesztette.

Hasonló ülést tartott Radulescu Motru elnökletével a parlament is.

Az országőrpáncnok újabb beszéde.

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium 10 millió leit bocsátott a belügyminisztérium rendelkezésére az északbukovinai és beszarábiai menekültek segélyezésére. A pénzügyminisztérium tisztviselői egy napi fizetésüket ajánlották fel a menekülteknek.

Az Országőrpáncnok közölte, hogy miután nem mutatkozik szüksége, az országőrök nem fognak az üzletekben pénzt és ruhaneműket gyűjteni a menekülteknek.

Sidorovici országőrpáncnok és propagandügyi miniszter egyébként ma, csütörtök este nyeged tizkor újabb rádióbeszédét mond.

Nyilatkozatok a beszarábiai és bukovinai törvényhozók nevében.

Tatarescu miniszterelnök beszéde után ünnepélyes nyilatkozatok következtek. Dr. St. Ciobanu, volt kultuszminiszter a volt beszarábiai parlamenterek és szellemi foglalkozásuk nevében olvasott fel nyilatkozatot, dr. N. Hakman szenátor pedig az északbukovinai törvényhozók nevében. Mindketten rámutatnak nyilatkozatukban arra, hogy Beszarábia és Bukovina román területek voltak és azok is maradnak.

Gyászistentisztelet volt a kiürítés áldozatainak emlékére.

Bucurestiből jelentik: A fővárosi Brezoianu templomban szerdán délelőtti gyászistentisztelet volt azoknak emlékére, akik Beszarábia és Északbukovina kiürítésekor kötelességteljesítésük közben pusztultak el. Délben 1 órakor az egész országban egy percre megállott minden munka és minden forgalom. A járművek mindenütt gyászszalagos zászlócsúkkal közlekednek.

A bírósági tárgyalások új rendje.

Bucurestiből jelentik: (Rador) Az igazságügyminiszter az alábbi körrendeletet küldte a bíróságokhoz:

Minden polgári, kereskedelmi, vagy bár-

lyik. Hadseregünk Sibote, Suceava—Herta vonalán átlépte a Prutot.

A bucaresti rádió a hajósokat figyelmeztette, hogy július 3-án este 8 órakor a Fekete-tengeren úszó aknákat észleltek.

mely természetű per tárgyalása elmarad, ha a felek nem jelennek meg, vagy nem kéri az ítélethozatalt. A büntetőpercek a vádlott távollétében szintén elhalasztódnak.

A közlekedésügyi miniszter felhívása a vasut személyzetéhez a menekültek érdekében.

Bucurestiből jelentik: Maaovei közlekedésügyi és közmunkaügyi miniszter felhívást intézett a vasut személyzetéhez, kérve, hogy járuljanak hozzá a mai súlyos pillanatokban a menekültek fölségélyezéséhez.

— Mély fájdalom járja át a románok szívét, — mondja a felhívás. — keserű pillanatok ezek s nem szabad elfeledkeznünk az országban bolyongó testvéreinkről. Ők mindent elvesztettek, amit egy munkaselemben gyűjtöttek. A vasuti személyzet emberbaráti szeretetéhez fordulok, hogy tehetsége szerint adakozzék, leg-

Ülést tartott a kormány gazdasági tanácsa

Bucurestiből jelentik: (Rador) Az „Argus” jelentése szerint a pénzpiacon ismét bizalom és nyugalom tapasztalható. A bankok késedelem nélkül fizették ki a kivett betéteket és ezzel lefegyverezték a jelentkezőket. A CEC pénztárnál a betétkivonások első napján nagy tolongás volt, a pénztár azonban a kifizetési helyek szaporításával várakozáson felül dolgozott, így aztán eltűnt az alapítvány felelem, minek következtében többen lemondtak arról, hogy kivégyék betétjüket. A kereskedelmi forgalomban kevés az üzletkötések száma. Hitel nincs. Az élelmiszerüzletekben csökkent a forgalom. Megállapítható, hogy a közönség tartózkodik a nagyobb készletek felhalmozásától. Ez a tünet megnyugtató, a cukorigényeket könnyen kielégítik, a gyárak szállítása normálisnak mondható.

Német lap Románia új külpolitikájáról

Berlinből jelentik: A DNB iroda jelentése szerint a Frankfurter Zeitung azzal kapcsolatban, hogy Románia lemondott az angol-francia kezességéről, megállapítja, hogy a kontinens nagykorúvá lett és saját útját követi. Franciaország katonai veresége után — írja a lap — nincs abban a helyzetben, hogy teljesítse balkáni kezességi ígéreteit, Anglia pedig nem ját-

alábbis egy napi fizetését ajánlja fel s az így összegyűjtött összegekkel legalább részben enyhítsük nehéz helyzetben lévő testvéreinket.

Értekezletet tartottak a Bucegi-tartományi gárda-parancsnokok.

Bucurestiből jelentik: (Rador) A nemzeti gárdák székházában kedden a Bucegi-tartományi megyei parancsnokok Petre Gheorghescu tábornok elnöklété alatt értekezletet tartottak. A megyei parancsnokok ismertették körzeteik helyzetét, a kifejtett tevékenységet és a gárda programjával kapcsolatos kérdéseket. Gheorghescu tábornok, a nemzeti gárdák parancsnoka utasításokat adott és különösképpen a menekültek gyámolítására, a mezőgazdasági munkákban való segédkezésre hívta fel a gárdák figyelmét.

A királyi helytartóság felhívása a Szamos-tartomány területén élő zsidó és beszarábiai lakosokhoz.

Kolozsvárról jelentik: Szamos tartomány királyi helytartósága közli az alábbiakat:

Tudomására hozzuk a Szamos tartomány területén élő összes zsidóknak és beszarábiai lakosoknak, hogy a belügyminisztérium rendelkezésének megfelelően, mindazok, akik Beszarábiába kívánnak utazni, elutazhatnak utazási engedélyek alapján, melyeket városokban a rendőrkezesi irodák, vidékiek részére pedig a megyei prefekturák állítanak ki.

Ezeknek az utazási engedélyeknek az alapján, amelyeket egyenként állítanak ki, az illetők a CFR III. osztályán utazhatnak Beszarábiáig.

A közleményt Tataru Coriolan dr. királyi helytartó írta alá.

A kormány gazdasági tanácsa Cancicov miniszter elnöklétével ülést tartott, amelyen folyó ügyek kerültek elintézésre.

Bucurestiből jelentik: Az „Argus” írja: A pénzügyi életbe visszatért a nyugalom és bizalom. A gyorsaság, amellyel a bankok kielégítették a betéteseket, lefegyverezte az igénylőket. Már tegnapelőtt több betétes lemondott pénze visszavonásáról. A kereskedelmi életben kevesebb üzletkötés van, különösen hitelüzletek nem történnek. Az élelmiszer-raktárak forgalma is esett. Megállapítható, hogy a közönség kevésbé akar élelmiszert felhalmozni, mint néhány nappal ezelőtt. Ez is megnyugtató jel. Ami a cukor szükségletet illeti, ezt könnyen kielégítik, mivel a gyárak rendszeresen szállítanak.

szik szerepet a kontinensen. Minden egyes katonai, vagy politikai siker, amelyet Németország a múlt év őszétől elért, mindinkább eltávolította Angliát a földrésztől. Románia magatartása — fejezi be a lap cikkét — egyszersmindenkorra véget vetett Anglia kontinentális politikai befolyásának.

„Azért határoztuk el Beszarábia és Észak-Bukovina átadását, hogy ezzel a román állam létét mentjük meg”

Tatarescu miniszterelnök beszéde a képviselőház és a szenátus egyesített külügyi bizottsága előtt

Bucurestiből jelentik: Részletesen közöltük *Argetoianu* külügyminiszternek a szenátus és a képviselőház egyesített külügyi bizottsága előtt Beszarábia és Észak-Bukovina kiürítésével kapcsolatban elmondott beszámolóját. Az alábbiakban *Tatarescu* miniszterelnöknek ugyanerről a kérdésről ugyanott mondott beszédét ismertetjük.

„Egymillió nyolcszáz ezer román él Beszarábiában.”

— Kiegészítem a külügyminiszter ur beszámolóját, — kezdte nyilatkozatát a miniszterelnök, — hogy rávilágítsak a nagy áldozathozásra, amelyre Románia kényszerült.

— Beszarábiát Moldva testéből szakították el 1812-ben. Ez a tartomány 1918-ban tért vissza az anyaországhoz, annak a lakosságnak az akarat folytán, mely egy évszázados szolgasors után sem felejtette el származását és ősi nyelvét és nem idegenedett el az idő alatt szokásaiiban és érzelmeiben sem. Beszarábiának Romániával való egyesítése nem volt hódítás tényle, hanem felszabadítás, olyan jogok alapján,

„Elhatározásunkat a túlerő nyomása alatt történelmünk legnehezebb percében hoztuk”

— Nem ismerem a román nemzet politikai történetében súlyosabb és kínzóbb problémát, mint azt, amelyet a királynak és tanácsadójának június 27-én és 28-án kellett megoldania. Es az utolsó órában, amely a válaszadásra még rendelkezésünkre állott, elhatároztuk, hogy engedünk a szovjetország követeléseknek.

— Kijelentem itt a parlament és az ország előtt: Azért határoztuk el Beszarábia és Észak-Bukovina kiürítését, hogy ezzel a román állam létét mentjük meg. Kijelentem, hogy ezt az elhatározást a túlerő nyomása alatt, történelmünk egyik legnehezebb percében hoztuk és a jövőre bizzuk a feladatot, hogy cselekedetünk fölött ítélkezzenek.

— A jelen órák nem alkalmasak arra, hogy részletesen megvizsgáljuk az eseményeket, amelyek Románia számára a mai nehéz helyzetet megteremtették. Nyugodtabb időben, amelyek a mostani závaros korszak után majd bekövetkeznek, tárgyilagosan megállapíthatják a vizsgálódók, mi volt Románia helyzete az utóbbi idők nagy átalakulásával szemben és a legutóbbi órák eseményeivel szemben, amelyek lehetővé tették a június 26-ról 27-re virradó éjjel Romániának küldött ultimátumot.

„Határainkig kiterjedt az európai egyensúly összeomlásának hatása.”

— De már most is figyelembe veheti a román nép azokat a kiemelkedő fontosságú elemeket, amelyekből itéletet alkothat magának. Nagyrománia a világháború nagy átalakulásából emelkedett ki, amelyek 20 évvel ezelőtt új egyensúly-helyzetet teremtettek Európában. Az egyesített Románia fennállását és biztonságát ez az új egyensúly s egy olyan politikai rendszer tette lehetővé, amelynek megszervezése és megerősítése az ország egymást követő kormányainak mindig elsőrendű gondját képezte. Ennek a rendszernek a keretében egészen tegnapig meg tudtuk őrizni területünk esorbitatlanságát, e rendszer keretében létezhetünk és fejlődhetünk.

— De a most folyó háború új helyzetet teremtett. Az utolsó idők kormányainak fő törekvése arra irányult, hogy távolítsa Romániát el a háborútól. Minden cselekvésünk-

amelyek kitörülhetetlenül élnek a román nemzet tudatában.

— Beszarábiában ma egymilliónyolcszáz ezer román él. A románságnak mindig legrégibb védőbástyáihoz tartozott s ma is az. Az ott élő idegen ajku lakosság nem tudta megváltoztatni jellegét: Beszarábia, régi román lakosságával, váraival és monostoraival román maradt.

— Szovjet-Oroszország kormánya június 26-ról 27-re virradó éjjel 24 óras lejáratu ultimátummal a maga számára követelte Romániától ezt a román tartományt, valamint Észak-Bukovínát is. Romániának választania kellett: vagy ellenáll, vagy teljesíti az orosz követelést.

— Az ellenállás háborút jelentett volna. Egy 20 millió lakosságú ország háborúját, — amely ország súlyos nemzetközi helyzetében más határain is öröködni kénytelen, — egy 180 millió hatalmas birodalommal szemben. A követelés teljesítése viszont Beszarábia és Észak-Bukovina feláldozását s a nemzeti egység súlyos megcsorbitását jelentette.

nek az volt a célja, hogy semlegesítsük azokat az erőket, amelyek Romániát háborúba sodorhatták volna. El fog jönni az idő, amikor minden gátlás nélkül el lehet mondani e nehéz idők történetét és amikor tárgyilagosan el lehet majd bírálni mindazokat a cselekvéseket és intézkedéseket, amelyek hivatva voltak arra,

Hála és elismerés-nyilvánítás a hadsereggel szemben

— Az ország nevében hálámát és elismerésemet fejezem ki a hadseregnek, amely mostanáig öröködt a Dnyeszter-menti határon és amelytől a legfájdalmasabb áldozathozást követeltük: harc nélkül vonuljon vissza és román földet engedjen át. Hálámát fejezem ki a tisztek és a katonák iránt, akik elszorult szívvel göngyölték össze a zászlókat és akik szó nélkül engedelmekedtek a parancsnak, amelyet az állam megmentésének magasabbrendű megfontolásából adtunk ki. Ugyanakkor hálámát fejezem ki a beszarábiai és bukovinai köznivalnokoknak, akik az utolsó percig teljesítették kötelességüket és akik a kiürítés alkalmával vagyonukat hagyták oda. A kormány segítségére fog szelni ezeknek a tisztviselőknek, hogy tüzhelyeiket újra felépíthessék. Az ország szereteléről és gondosságáról biztosítom azt a román lakosságot is, amely kénytelen volt elhagyni az ősek sírjait, a szülőföldet és a családi tüzhelyeket. Néhány napon belül törvényt hozunk, amely segélyalapokat létesít a Beszarábiából és Bukovinából menekült lakosság támogatására.

— Egységesek voltunk jobb időkben, egységesek fogunk maradni a szenvedés óráiban is. Es most — fejezte be beszédét a miniszterelnök — fordítsuk tekintetünket a jövő felé. Még át fogunk élni nehéz és fenyegetésekkel teljes órákat. De szembeszállunk a nehézségekkel és győzedelmeskedünk a fenyegetéseken. Távolítsunk el mindent lelkünkől, ami gyöngölhet bennünket, Jussanak eszünkbe multunk nagy ellenállásainak napjai, mikor azt hittük, hogy hazánkat elsöpörte a hódítók özöne. S a hullámok elhúzódtak, de nemzetünk megma-

radt, legyőzve az idők mostohaságát. Ezzel a rendíthetetlen hittel tömörülünk nagy királyunk köré, aki, midőn elfogadta tanácsadójának határozatát, a nemzetfennmaradás nagy parancsának engedelmeskedett és férfiasan állotta ki tépelődések kínjait. Éljen Románia! Éljen a király! Jóegészséget.

— Az európai egyensúly összeomlásának hatásai azonban kiterjedtek a mi határainkig is, annak ellenére, hogy mindent elkövettünk ezek távoltartására. Erre vonatkozó kezdeményezéseinket megbénította az események gyors alakulása. A háború villámgyors fejleményei lehetlenné tették bizonyos kötelezettségek teljesítését és annak a segélynyújtásnak a megvalósítását, amelyre természetesen támaszkodhattunk.

„Es július 26-án éjjel egyedül maradtunk.”

— Es így június 26-án éjjel egyedül maradtunk a legsúlyosabb fenyegetéssel szemben, amelyet az új Románia története felmutathat. Beszarábiát és Észak-Bukovínát kiürítettük. Meghoztuk az áldozatot, amelyet követeltek tőlünk.

— Nemzetünk megtanulta, hogy harcoljon a kényszer és igazságtalanság ellen. Azért a megrendülés ez órájában szilárdan állunk a sorsszerűséggel szemben és folytatjuk kötelességünk teljesítését, hogy a világ e szögletében megfelelhessünk történelmi küldetésünknek.

„Az egész országot megerősített táborra kell átalakítani.”

— Késedelem nélkül végre fogjuk hajtani mindazokat a kötelezettségeket, amelyek az orosz ultimátum elfogadásából ránk hárulnak. Minden szükséges intézkedést megteszünk, hogy az ország alkalmazkodjék új külpolitikai tájékozódásunkhoz, amelyet a régi Európa romjain felépülő új és folyamatban lévő európai elrendezés számunkra meghatároz. Folytatunk kell katonai erőnk kiteljesítését. A hadsereg és annak szükségletei továbbra is népünk legmagasabb rendű gondját kell, hogy képezzék. Az egész országot megerősített táborra kell átalakítani. A sors minden terjeszkedési törekvés útjába helyezett bennünket és természeti kincsekben gazdag földet ajándékozott nekünk, amelyre minden nép áhítozik. Csak olyan mértékben leszünk védve a földrajzi elhelyezkedtségünkől származó veszélyekkel szemben, amilyen mértékben mi magunk meg tudjuk védeni magunkat. Ez a kegyetlen megpróbáltatás legyen népünk számára a marabaszállás forrása is.

Megyéenkénti segélybizottságok a menekültek felszegélyezésére

Temesvár. Saját tud. A királyi helytartóságon *Marta Alexandru dr* királyi helytartó elnöke alatt értekezletet tartottak a Beszarábiából és az északi Bukovinából való menekültek felszegélyezésére. A királyi helytartó beszédében közölte, hogy a felszegélyezés akciójának lebonyolítására megyéenként bizottságok alakulnak. Ezek a bizottságok fogják a nemzetőrgárdák, országőrök és katonai előkezős ifjak által gyűjtött természetbeni és pénzbeni adományokat Buccegi tartomány királyi helytartóságához, közvetlenül Bucurestibe, szétosztás végett eljuttatni. A királyi helytartóság is elfogad adományokat. A menekültek segélyezését felosztották az egyes királyi helytartóságok között. Megalakították a Temes-Torontál megyében működő segélyezési bizottságot, amelynek elnöke *Tiucra Patrichie dr* temesvári román főesperes. A bizottság egyik tagja *Unterwéger Lotár dr* pápai protónotárius, kanonok is, aki az értekezleten *Pacha Agoston dr* megyéspüspök képviselőtében jelent meg. Az első bizottsági ülésen a segélyakció technikai lebonyolítását állapítják meg. A megyefőnökségen több adományt jelentettek be, így a tisztviselők egyhavi fizetésének adományként való beszovaltatását.

Új alkotmány készül Franciaországban

Fasiszta és nemzeti szocialista elvek szerint alakítják át az ország közéletét. Az alkotmányozó nemzetgyűlést Vichy-be hívják össze

Genéből jelenti a Stefani-ügynökség: A francia kormány elhatározta, hogy az ország ujjaépítése érdekében az állami és társadalmi élet nagyszabású reformját viszi keresztül. Ennek érdekében új alkotmány megszavazását fogja kérni a szenátus és képviselőház együttes gyűlékezésétől, a nemzetgyűléstől. A nemzetgyűlést Vichy-be hívják össze. Az új alkotmány a fasiszta és nemzeti szocialista rendszerek figyelembevételével készül, de megtartja az eddigi köztársasági kereteket. A köztársasági elnök és a kormány tekintélyuralkodókat kap, a parlament viszont nem az eddigi választói jogosultságok alapján gyűl össze, hanem foglalkozási rendek képviselője lesz. Az eddigi szakszervezetek és munkaadói szindikátusok átalakulnak az állami étellel közvetlen összefüggésben álló testületekké, de a munkaadók és munkások közötti szembenállás teljes kiküszöbölésével. Ezek határozzák meg az állam érdekében szükséges termelések menetét. Az új alkotmányt minél hamarabb életbe kívánják léptetni.

Bordeauxból jelenti: A Havas iroda egyik közleménye megokolja a francia alkotmányváltást, majd kiemeli, hogy az új alkotmány merész és korszerű lesz. Biztosítani fogja az állam tekintélyét és a felségjogokat. Lényeges célja az új alkotmány, hogy biztosítsa a munka, a család és a haza jogait.

Különböző akadályok miatt a francia képviselőház és szenátus ülését a tervezett egy héten belüli idő alatt nem tarthatják meg.

A sajtószabadságot korlátozás alá veszik Angliában.

Londonból jelenti: Az alsóház szerdai ülésén az egyik képviselő arra kérte a kormányt, hogy biztosítsa a sajtószabadságot és ne korlátozza a véleménynyilvánítást a hadvezetésről és a béketárgyalásokat célzó törekvésekről. Be kell azonban látni, hogy olyan nyilatkozatok is megjelenhetnek, amelyek nemcsak a közvéleményt világosítják fel egyes kérdésekről. Az angol kormány tehát nem hajlandó biztosítékot adni, hogy ilyen nyilatkozatok közlését minden ellenőrzés nélkül megengedi.

Attlee helyettes miniszterelnök kijelentette, a kormány politikája arra irányul, amennyire lehetséges, fenntartsa a sajtószabadságot és bárki szabadon fejezhessen ki véleményét a hadvezetésről, vagy a béketárgyalásokat célzó törekvésekről. Be kell azonban látni, hogy olyan nyilatkozatok is megjelenhetnek, amelyek nemcsak a közvéleményt világosítják fel egyes kérdésekről. Az angol kormány tehát nem hajlandó biztosítékot adni, hogy ilyen nyilatkozatok közlését minden ellenőrzés nélkül megengedi.

Az angol partokat harminc kilométeres mélységben hadi övezetté nyilvánították

Lázasan folynak az erődépítési munkálatok

Rómából jelenti: A *Giornale d'Italia* értesülése szerint az angol partvidéket harminc kilométeres mélységben hadműveleti övezetté nyilvánították. A partvidéki lakosságot felszólították, hogy költözzenek Anglia belsejébe, mert a partvidéken való tartózkodás csak saját veszélyükre történhetik. A partvidéket mindenütt katonaság lepte el és lázasan folynak a forraszemelési és erődépítési munkálatok. Londonban egyébként nagy élelmiszerhiány kezd mutatkozni.

Angol bombák a hamburgi külváros játszódozó gyermekei közé hullottak.

Berlinből jelenti: (Német Távirati Iroda): Szerdán délután néhány ellenséges repülőgé-

nek sikerült nagy magasságban repülve egész Hamburgig eljutnia. A repülőgépek az egyik külvárosban dobták le bombáikat, amelyek ját-

Olasz számbavétel az ellenséges légi-bombázások polgári áldozatairól

88 halott, 392 sebesült

Rómából jelenti: A Stefani iroda jelentése szerint Olaszországban az olasz beavatkozás óta június 30-ig ellenséges légi és tengeri támadások következtében a polgári lakosság vesztesége a következő:

Légítámadások következtében meghalt 72 ember. A légvédelmi útegek lövedékei 4 embert öltek meg. Tengeri bombázás következtében meghalt 12 ember. Az ellenség légi bombái 330, a légvédelmi lövedékek 23 embert sebesítettek meg. A tengeri bombázás következtében 30 polgári személy sebesült meg.

Hindu diákok köszönő irata az olasz kormányhoz.

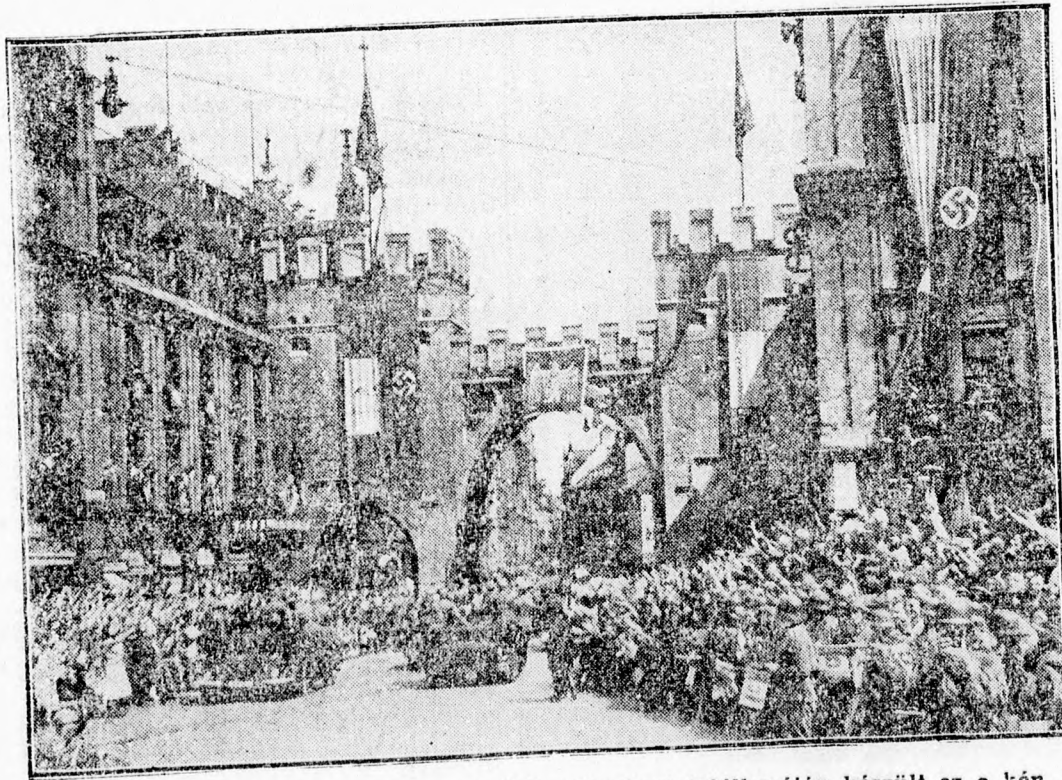
Rómából jelenti: Az olasz kormány ösztönjével több hindu diák tanult az olasz egyetemeken. Ezek szerdán visszautaznak hazájukba. Noha a diákok brit állampolgárok, a fasiszta kormány megadta nekik a kiutazási engedélyt. Elutazásuk előtt a hindu diákok levelet írtak a fasiszta kormánynak és hálájukat fejezték ki azért a bánásmódért, amelyben mindenkor részesítették őket.

A firenzei brit intézet zár alá vétele.

Firenzéből jelenti: Az itteni brit intézetet a megyefőnök rendeletére zár alá vették.

Amerika visszatartja sajátmaga részére a hadianyagokat.

Washingtonból jelenti: Roosevelt elnök aláírta azt a törvényt, mely az Egyesült Államok hadseregének nélkülözhetetlen hadianyagok, lőszer és hadieszközök kivételét engedélyhez köti. A törvényben főként a fémek, vegyi szerek, repülőgépalkatrészek, páncélielemek, gépek és szerelvények szerepelnek.

Mussolini és Hitler világtörténelmi jelentőségű müncheni találkozásán készült ez a kép. A Duce és Hitler a pályaudvarra hajtatnak

A francia fegyverszüneti egyezmény közvetlen hatása

Anglia teljes elszigetelődése az európai szárazföldről

Berlinből jelentik: A Deutsche Allgemeine Zeitung hosszabb közleményben foglalkozik a francia fegyverszüneti egyezmény háborús gazdasági kihatásaival, melyek teljesen felborítják az Anglia által kezdett gazdasági háború számításait. Először is további gyöngülés éri az angol kivitel, mely csak szaporítja az angol devizagondokat.

A közvetlen jelenre nézve még fontosabb, hogy az egész francia gazdasági képesség kiszakadt az ellenséges gazdasági frontból. Eddig Németországgal szemben Európa legnagyobb vasérctermelése állott ellenségesen, mert Franciaország a maga évi 30 millió tonna vasérctermelésével, — mely jó esztendőben az 50 millió tonnát is túl tudta haladni, — az élen haladt Európa országai között. Másik hadigazdasági jelentőségű tétel a francia bauxit, az alumínium nyersanyaga, mely a repülőgépgyártáshoz szükséges. Franciaország hat-hétszáz ezer tonna bauxitot termel évenként, miből eddig a felét vitte ki Angliába, hol a repülőgépgyártás különösen ezekre a szállítmányokra támaszkodott. Anglia most ennek a kimaradását annál érzékenyebben veheti, mert a norvég alumínium-szállításokat is elvesztette, saját alumínium-termelése pedig egyáltalán nem tudja fedezni a szükségleteket.

A magasértékű acélgyártás segédanyagait is, mint a milyenek a ferromangán és a ferrosilícium, a norvég területek elvesztése után főképpen Franciaországból szerezte be Anglia. De öntött vasat és kész acélt is nagymértékben

szállított Anglia Franciaországból, hogy a saját elégtelen termelését kiegészítse. A francia páncélkocsigyárak, repülőgép-építő és gépgyártó telepek teljesítményeivel maguk a franciák sem voltak ugyan megelégedve, de ezek teljesítőképesége kétségtelen s ez az angol hadvezetés számára is vette, hogy a jövő hadigazdálkodásban éppen olyan fontos szerepet szánt neki, mint az angol gyáriparnak. A német és olasz kezekbe jutott hadianyagok óriási mennyisége is, továbbá a Franciaországban felgyűjtött fémkészletek és egyéb nyersanyagok is most már mind a német és olasz hadigazdálkodás kezébe estek, s ez mind elvonódott Angliától. Ami a motorhajtó anyagok készle-

teit illeti, azokat tűzvészokokozásokkal igyekeztek megsemmisíteni, azonban az így okozott veszteségek aránylag csekélyek s így e nyersanyagok tekintetében is Németország helyzete lényegesen följavult.

— Nem lehet alábecsülni — mondja a lap — annak a kihatását se, hogy az olasz haditevékenység elzárta a Földközi-tenger használatát, mely Angliának legfontosabb ellátási útja volt. Az angol behozatalnak kerekén egynegyedrészre folyt le ezen az úton s most ez csak nagy kerülőúttal és a hajóhiány miatt csak szerfölött drágán tudja Anglia pótolni. Egyedül a földközi-tengeri úton történt Anglia felé Anglia elzáródott az európai kontinentstől. Gazdaságilag ez a végét jelenti annak a háborús célnak, amit Anglia elképzelt. A francia fegyverszünet végét velette ennek a képzelődésnek, mely Németország gazdasági megfojtását hirdette. Ezzel az elmélettel szemben az európai kontinens gazdasági egységének a valósága állott elő, mely most egyenesen Anglia ellen fordul.

A békeviszonyok helyreállása a Németország által megszállott más országokban

Berlinből jelentik (DNB): A külföldi sajtó képviselőinek értekezletén részleteket közöltek a németek által megszállt területeken történő rendes békeviszonyok helyreállításáról.

Mindenütt gazdasági helyreállás állapítható meg. A helyi hatóságoknak — a német katonai hatóságok erőteljes támogatása mellett — legfőbb gondjuk a menekültek visszatérésén kívül, a lakosság ellátása és védelme.

Hollandiában és Belgiumban igyekeznek munkát biztosítani a munkásoknak. Rotterdam, Liège és Anvers elpusztított részein

helyreállítása megkezdődött. A vasuti hálózatot haladéktalanul rendbehozzák s ebből a célból a német hatóságok erőteljesen támogatják a belga hatóságokat.

Másrészt a kereskedelem újraéled mind az országokban, amelyek fölszabadultak az Angliával szembeni függőség alól.

A német kormány ragaszkodik hozzá, hogy Svájc július 15-ikéig hívja vissza belgiumi, luxemburgi, hollandiai és norvégiai követeit.

Berlinből jelentik (Stefani): A német birodalmi kormány Svájc berlini követsége útján tudatta, hogy nem szándékozik tovább elismerni Svájc belgiumi, luxemburgi, németalföldi norvégiai diplomatáit és ragaszkodik hozzá, hogy azokat e hó 15-ig visszahívják. Ennek következtében kérdésessé válik, hogy az említett országok és a névleges lengyel kormány tartathatnak-e diplomatákat Svájcban. Az illetékes hatóságok tanulmányozzák a kérdést.

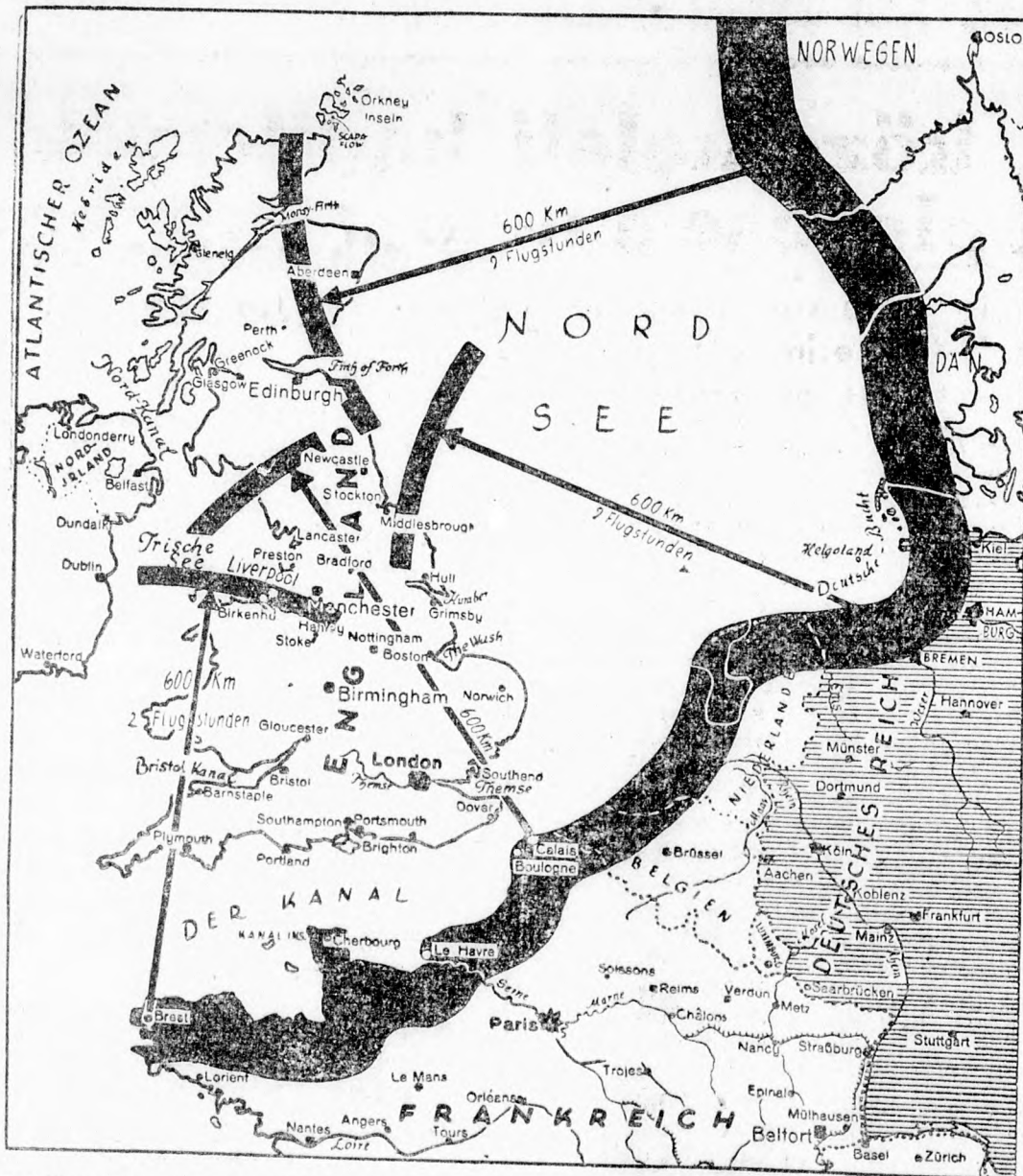
Szabadlára helyezték Alboteanút és büntársát

Az ilfovi ügyész felebbezést jelentett be a szabadlára helyreállítási végzés ellen. Megfellebbezi az enyhe ítéletet is

Bucurestiből jelentik: Mint már jelentettük, Victor Alboteanút a propagandaügyi minisztérium volt főtitkárát egy évi börtönbüntetésre, politikai jogainak három évre való felfüggesztésére és egymillió lei visszatérítésére ítélték, a vele együtt pörbefogott Constantin Vasile pedig hat hónapi börtönbüntetést kapott. Az ilfovi törvényszék II. szekciójának tanácsa azonban az ítélet végrehajtását felfüggesztette és úgy Alboteanút, mint Constantin Vasile-t ideiglenesen szabadlára helyezték. A szabadlára helyreállítási végzés ellen az ilfovi ügyész fellebbezést jelentett be s kérte, hogy az ítéletet továbbra is tartásuk a fogházban. Az ügyész különben fellebbezést készül beadni maga ellen az ítélet ellen s kérni fogja nagyobb büntetés kiszabását. A Curențul közli ezt a hírt s hozzáfűzi a hiradáshoz, hogy az Alboteanu által elkövetett büntettek súlyossága nincs arányban a büntetéssel — ezért az ügyész fellebbezésének valószínűleg helyt fognak adni.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: BROADWAY CSALOGÁNYA.
DORIAN: I. RIO CSILLAGA. II. AZ UTOLSÓ ROHAM.

Ez év májusa óta már hozzászokhattunk a meglepetésekhez. Éppen ezért mindenki izgatottan lesi, hogy az Anglia elleni nagy német támadás mikor indul meg és hogy milyen új meglepetésnek végződik. Az ma már nyilvánvaló, hogy az angol „szpenda izoláció” körül, Norvégia déli partjaitól kezdve egészen a spanyol partokig húzódik a németek kiindulási vonala. A német légi erők támadó sugarai féltelmes hálóját szövik be egész Angliát. A közeljövő dönt majd el, hogy mit jelent ez a háború utolsó szakaszának kimenetelére.

Unterreiner József aranymiséje

A temesvári egyházmegye billéi esperesi kerület bensőséges ünnepre készül. Julius 7-én mondja el ugyanis aranymiséjét Unterreiner József billéi főesperes-plébános, c. kanonok. A jubiláló főesperes 1866-ban született Grabac községben, mint szüleinek 16-ik és utolsó gyermeke. 1890 július 2-án szentelte pappá Temesváron boldog emlékü Németh József felszentelt püspök tiz másik társával együtt. Ezek közül már csak egy van életben: Witaliszky Agoston nyugalmazott sárfalvi plébános, aki jelenleg a zsonbolyai aggok otthonának lelkésze.

A jubiláns főesperes aranymiséjét a töle megszokott szerénységgel, a világtól teljesen visszavonultan akarta megünnepelni Mária-Radnán. A billéi esperesi kerület papsága azonban, amelynek immár 27 éve áll az élén, ragaszkodott ahhoz, hogy ezt a ritka és nevezetes alkalmat a szeretett főesperes plébániáján, hívei és a kerületi papság körében ünnepelje meg.

Unterreiner József aranymiséje ezek szerint július 7-én délelőtt fél 11 órakor lesz Billéden. A jubiláló főesperest a plébánián a manu-duktori tisztséget betöltő Schneider Ede Iovrini th. esperes-plébános, kerületi titkár üdvözli, majd innen a templomba kísérik. Az aranymise alatt, evangélium után Wild József gottlobi plébános, az ünnepelt egykori káplánja ünnepi beszédet mond, a mise végén pedig az aranymise pap áldást fog osztani.

Unterreiner Józsefet mindjárt felszentelése után Steierdorfba küldték káplánnak, majd onnan Oravicára; több éven keresztül káplán volt Versecen 1901-től kezdve egészen 1913 augusztus hó 31-ig; Moricfeldnek volt plébánosa, hol mindenütt még most is szeretettel gondolnak rá. 1913 szeptember hó 1-től kezdve Billéd nagyközségnek plébánosa és a kerület esperese. 1915-ben c. kanonok, pár hónappal ezután pedig főesperes. 1931 óta az egyházmegyei iskolaszék tagja. A billéi dalárda már évek előtt tiszteletbeli elnöke-nek választotta; számos éven keresztül a billéi állami iskola iskolaszékének elnöke.

Több évvel ezelőtt igen súlyos betegségen ment keresztül. A nagy betegség után visszakapta egészségét és ma dacára magas korának, a legjobb egészségnek és munkakedvnek örvend.

Unterreiner József a temesvári egyházmegye legeredmesebb és legbuzgóbb papjai közé tartozik. Megnyerő egyénisége, gazdag lelkipásztori munkássága révén mindenki előtt közszeretnek és megbecsülésnek örvend. Egy újságcikk szűk keretei között nem is lehet ennek a Jézus Szent Szíve szerint való papnak erőnyeit és munkásságát eléggé méltatni. Fedhetetlen papi élet, fáradságot nem ismerő buzgóság, lelkiismeretes hivatásbeli kötelességeink teljesítésében, tapintatos lelkipásztori okosság, alázatosság és igénytelenség jellemezték mindig Józsviuség, hártalan szelidség és türelem, mely részvét és megértés a szegényekkel, betegekkel és aggokkal szemben vezeték mindig tevékenységében. Megható jámborsága és imádságos szellem, mely tudása, egyházi és világi előljáról iránt tisztelet-tudása, oltártestvérei iránti kollégialis érzelme minden paptársra előtt kedvessé tette. Káplánjainak mindenkor megértő, jóindulatu atyja és pártfogója volt.

Sokoldalú munkássága mellett mindig tudott időt szakítani magának az egyleti életben való tevékenykedésre. Az ő közbenjárása által vált lehetővé, hogy a billéi katolikus nőegylet alkalmas otthont építhet magának. Gondoskodott a plébániatemplom alapos kijavításáról. Az ő buzgósága folytán jutott a billéi templom új harangokhoz. Ő szervezte meg a billéi egyházközséget is.

Nagyszámu tisztelői ugy a plébánia területén, mint az esperesi kerületben és az egész egyházmegyében, különösen ott, ahol, mint lelkész működött, bizonyára Isten áldását kéri aranymiséje napján a jubiláló főesperes-plébánosra. Engedje a Mindenható, hogy Isten nagyobb dicsőségére, a rábizott halhatatlan lelkeküdvére és az Egyház javára még számos éven keresztül működhessek az Ur szőlőjében. Szívünk mélyéből köszöntjük és üdvözöljük a jubiláló főesperest: Ad multos annos!

Schneider Ede, Iovrini esperes plébános.

Vimmer M. Anz-Im O. S. M.:

A megváltás bölcsődala

Gondolatok a „Magnificat”-ról ára 135 lei és portó.

Megrendelhető: a Magyar Lapok kiadó hivatalánál, Oradea, Str. Regele Carol 5.

Tizmilliárdra emelik az amerikai honvédelmi költségvetést

Az új tengerészeti miniszter nyilatkozatot tett, hogy ellenzi az európai háborúba való belépést

Washingtonból jelentik: Roosevelt a jövő héten újabb javaslatot terjeszt a kongresszus elé, annak érdekében, hogy a nemzetvédelmi költségvetés jelenlegi 5 milliárdos keretét megkétszerezék.

A tengerészeti bizottság 9 szavazattal 5 ellenében hozzájárult Knox ezredesnek tengerészeti miniszterré való kinevezéséhez. A kinevezéshez csak azután járultak hozzá, miután alaposan kifaggatták Knoxot, vajjon valóban pártolja-e amerikai katonáknak Európába küldését. Knox ezt nyomatékosan megcáfolta s a bizottság tagjai erre hozzájárultak kinevezéséhez.

Washingtonból jelentik (Reuter): A tengerészeti bizottság a következő közleményt adta ki:

A bizottság megállapítja, hogy bár Knox a legmesszebbmenően kifejtette nézetét, amely szerint segíteni kell a szövetségeseket, illetve az angolokat, egyúttal azt is erőteljesen kijelentette, hogy ellenzi az európai háborúba való belépést és csupán az erkölcsi és gazdasági segítséget pártolja az Egyesült Államok polgárai részéről, amit meg kell különböztetni a kormány gazdasági segítségétől. Azt is kijelentette, hogy ellenez a kormány részéről bármely, olyan szállítással történő segítségnyújtást, mely belekeverhetné Amerikát a háborúba, vagy bizonyos mértékben gyengítené önvédelmét. Ez a nyilatkozat megoldotta a bizottság elé terjesztett legfőbb kérdést.

Rövidesen sor kerül az egységes kenyér bevezetésére

Bucurestiből jelentik: Cancicov nemzetgazdasági miniszter több intézkedést léptetett életbe a fogyasztás racionalizálása érdekében, hogy minden szükségletet ki lehessen elégíteni. A jelek szerint sor kerül bizonyos racionalizálásra a vendéglőkben is. A fővárosban úgy tudják, hogy minden hiány elkerülése végett, széleskörű intézkedésekre van kilátás. Így Cancicov nemzetgazdasági miniszter tárgyal a pékekkel a kenyérfogyasztás racionalizálása érdekében. Ugy,

mint az a többi európai országokban is történt, valószínű, hogy egységes kenyér-típus bevezetésére kerül sor. A cukorkészletre vonatkozólag megállapította a minisztérium, hogy a készletek elegendők az új termésig. Az olajkészletek is elegendők lesznek — ha a legszigorubb takarékoságot vezeték be. Az olajos növények és a napraforgó termesztésére azonban fokozottabb figyelmet fognak fordítani.

A közeli haditervek leleplezése a német sajtóban

A francia vezérkar titkos levéltárából okmányok kerültek elő, melyek szerint a török külügyminiszter megbeszéléseket folytatott az orosz kőolajforrások felgyújtásáról

Berlinből jelentik: A lapok folytatják azoknak az okmányoknak a közzétételét, melyeket a német csapatok a francia vezérkar levéltára elzárkányolásakor megtaláltak. Az okmányok között ott vannak Gamelin francia fővezér és Weygand tábornok bizalmas levelei a Törökországon keresztül tervezett repülőtmadásról az orosz petróleumvidékek ellen. E levelek és kísérő okmányok fölfedik, hogy Saracoglu török külügyminiszter és Massigli ankarai francia nagykövet között milyen megbeszélések folytak a bakau-i és batumi petróleumforrások felgyújtásáról. Ezzel kapcsolatban a lapok súlyosan elítélő megjegyzéseket tesznek ugy Saracoglu, mint Massigli ellen.

Cáfolják, hogy Szovjetország követeit támogatott Törökországnál a tengersizorokra nézve.

Ankarából jelentik: A török felelős körök a leghatározottabban cáfolják az amerikai sajtónak azt a hírt, mely szerint Szovjetország Törökországtól a tengersizorok ellenőrzését, vagy nemzetközivé tételét kérte. Ugyanezek a körök cáfolják azt is, hogy Saracoglu külügyminiszter tanácskozott az amerikai nagykövettel.

Szíria iránt feszült lett a török érdeklődés.

Ankarából jelentik: Török politikai körök változatlanul nagy figyelmet szentelnek a szíriai eseményeknek. Az amerikai francia nagykövet atep-pói és beiruti utazásához, amelyet a keleti francia sereg leszerelése tett szükségessé, különféle megjegyzéseket fűznek, mert éthetetlennek tartják, miért szükséges Massigli közbelépése, amikor Szíria-

nak és Libanonnak egyaránt van főbiztosa és katonai parancsnoka. Azt hiszik, hogy az aleppói és beiruti találkozó Angliának a Szíria meghódítására irányuló terve miatt jött létre.

Elmozdították az orosz kőolajipari népbiztost.

Moszkvából jelentik: Kaganovics kőolajipari népbiztost elmozdították és helyébe Szedinet neveztek ki. Halásziati népbiztos Ichkov lett.

Súlyosan megrongálták az iraki kőolajvezetékét.

Rómából jelentik: (DNB) A bagdadi rádió bejelentése szerint szándékos kártevással súlyosan megrongálták az iraki kőolajvezetékét Mossul környékén és Haifánál, ahol a vezeték véget ér.

A romániai és jugoszlávai magyar követek együttes kihallgatáson voltak a magyar külügyminiszternél

Budapestről jelentik: Csáky István magyar külügyminiszter kihallgatáson fogadta Magyarország bukaresti követét, Bárdossy Lászlót és Bakácz-Bessenyei György belgrádi követet. A két követ jelentést tett a külügyminiszternek a legfontosabb időszerű kérdésekről. A jelentéstétel után mindkét követ vissza-utazott állomáshelyére.

A főváros katonai parancsnokának nagyfontosságú rendelete

Visszavonták a fegyverviselési engedélyeket. Bezárják az olyan klubokat, ahol katonai vagy politikai ügyekről beszélnek. — Intézkedések az ejtőernyősök ellen

Bucurestiből jelentik: Argăseanu tábornok, a főváros katonai parancsnoka tegnap rendeletet adott ki, amely a következőket tartalmazza:

1. szakasz. Az ország összes lakosainak kiadott fegyverviselési engedélyek érvényüket veszítik. Kivételt képeznek a vadászfegyverengedélyek, a tartalékos tiszteknek és a vállalatok őrszemszélyzetének kiadott engedélyek (ez utóbbiak 1940 május 29 utáni dátummal).

2. szakasz. Mindazok, akiknek fegyverviselési engedélye érvényét veszítette, valamint azok, akik fegyverviselési engedély nélkül tartanak fegyvert, vagy robbanóanyagot, kötelesek azt 1940 július 6-ig beszovalgatni, a városokban a rendőrséghez, a falvakban a csanádorsághoz.

3. szakasz. A lakosság köteles a legnagyobb szigorúsággal a lég- és gázvédelmi rendelkezésekhez alkalmazkodni.

4. szakasz. Tilos megtagadni a katonaság vagy a hadsereg tulajdonát képező állatok elszállásolását.

5. szakasz. Minden nyilvános helyiséget este 11 órakor be kell zárni.

6. szakasz. Véglegesen be fognak zárni minden olyan nyilvános helyiséget, vagy klubot, ahol a hadseregről, vagy az ország védelméről terjesztenek híreket, vagy beszélnek.

7. szakasz. A legszigoribban tilos minden gyűlés a katonai hatóságok írásos engedélye nélkül.

8. szakasz. Tilos propagandát kifejteni bármelyik külföldi nagyhatalom javára és ezáltal zavart előidézni. Tilos a hadsereg műveleteiről tárgyalni.

9. szakasz. A legszigorubb büntetésben részesül minden szabotázsra, pánikkeltésre, a hadsereg műveleteinek, vagy rekvirálásának, vagy pedig az adófizetés zavartalanosságának megakadályozására irányuló felhívás, vagy buzdítás.

10. szakasz. Büntetésben részesül minden polgári személy, aki a fenti szakaszba foglalt cselekményeket, vagy azok elkövetőit nem jelenti fel.

11. szakasz. Háború esetén tilos minden kommentár — még a kedvező is — a román, vagy a szövetséges hadseregek helyzetéről.

12. szakasz. Vasuton, hajón, repülőgépen egyetlen idegen állampolgár sem utazhat útlevelel nélkül.

13. szakasz. Szigorúan tilos tüzet gyújtani nyílt mezőn, vagy zárt helyiségből világosságot előidézni legirradió esetén.

14. szakasz. Tilos idegen személyeket rejtgetni.

15. szakasz. Senki sem tagadhatja meg.

hogy igazolja magát, ha katonai vagy polgári ágensnek igazolásra szólítják fel.

16. szakasz. Mindenki köteles azonnal jelenteni a legközelebbi hatóságnál, ha valamilyen repülőgépből idegen ejtőernyőt lát leszállni.

Az ejtőernyősök elleni védekezés.

17. szakasz. Minden felfegyverzett katona, — külön parancs nélkül is — köteles a leszálló ejtőernyőst elfogni, vagy helyben tartani. Minden polgári személy köteles segíteni a katonáknak az ejtőernyősök vagy a kémek elfogásánál.

18. szakasz. Tilos kaszárnyák, katonai raktárak, állomások, vonatok, katonai karavánok, nemzetvédelmi üzemek környékén való álldogálás, vagy az ezekbe való belépés illetéktelen személyeknek.

Ismeretlen részletek Háry János, a híres obsitos életéből

Budapestről írják: Egy szekszárdi örökségi perrel számoltunk be nemrég, amelyben a jusukat kereső örökösök az úgynevezett Háry-szöveget is perelték, amiről tudni vélték, hogy az Garay János híres obsitosának, a nevezetes Háry Jánosnak tulajdonosa volt annak idején.

A periratok nem okvetlen követik az irodalomtörténeti hűséget, ezért érdekesnek találjuk, ha most közöljük azt is, ki volt Háry János a valóságban. Figyelemre méltó közléseket kaptunk erről Bodnár István író, volt szekszárdi lapszerkesztőtől, aki jó ismerője az egész Háry-kérdésnek, miután a múlt század végén élénken tevékenykedett a szekszárdi Garay-szobor ügyében s az ő szerkesztésében jelent meg akkoriban az emlékezetesen szép „Garay-Album”, benne többek között Zichy Mihálynak a híres obsitosról készült rajzával.

— Háry uram — közli Bodnár István — csakugyan élt és szekszárdi gölőncsér, vagyis fazekas volt, még pedig, saját maga szerint, páratlan az egész világon. Ő csinálta mértékre, azokat a híres fazékfedőket, amelyek vagy beleestek a fazekakba, vagy jó félárral nagyobbak voltak. Ezért szójárás még ma is Szekszárdon: „Paaszol, mint Háry fedele”. Vállalkozott ő különben mindenre. Csinált még kályhát is. De, mikor reggel felrakta, estére összeomlott. Persze, futottak hozzá a megrémült emberek, de Háry bátya így vizasztalta őket:

— Hát ísz, semmi se tarthat örökké! Egyébként a környéken jól ismert lödítő obsitos Simon-tornyáról cseppent Szekszárdra, a céhiratok szerint itt folytatta a gölőncsér mesterseget. A szöveg azonban, amit az említett perirat Háry-szövegnek mond, bizony soha sem volt az övé. — legfeljebb, hogy elhívták oda szüretelőnek. Hogy miért, azt is mindjárt elmondjuk. A szöveg ugyanis Mehrverth Ignác szekszárdi főjegyző volt, aki viszont kebelbarátja volt a nála jóval fiatalabb Garay Jánosnak; mint diákok Pécsen, majd Budapesten is együtt laktak s a barátságot mindvégig fenntartották. Mehrverthtől került aztán ez a szöveg. Adler N. János (s nem Lederer) kezére — s innen ered a Mehrverth-család örökösödési pere. Mehrverth volt továbbá az, aki sokat beszélt barátjának, Garay Jánosnak a mulatságos, nagyokat mondó obsitosról. — beszéltek neki róla Mehrverth szülei is, amikor 1842-ben Garay Szekszárdon időzött.

Garay híressé vált verse az obsitosról a következő évben, 1843-ban jelent meg, de Garay ekkor még nem ismerte Háry uramat, aki az „Obsitos”-ból hamarosan közismert lett. Három év múlva, 1846-ban ismerkedtek meg, igaz ugyan, hogy ekkor is csak egyoldalúan. Ez az ismerkedés történt Mehrverth Ignácnak abban a bizonyos szövegében, melyet az örökösödési perben már Háry-szövegnek mondanak. Mehrverthék rendezték a találkozót.

19. szakasz. Senkisémet tarthat rádióleadót, drót nélküli távirót, vagy postagalamb tenyészettet engedély nélkül. Az engedélyezett postagalamb tenyészetet nem adható el és nem szállítható más városba.

20. szakasz. Tilos magánosoknak magánosoktól származó leveleket egyik helységről a másikba szállítani.

21. szakasz. Tilos bármilyen eszközzel pánikot kelteni a lakosság körében.

A 22—25. szakasz arról intézkedik, hogy a fenti rendelkezések ellen vétőket vagy büntetéseiket 1 hónaptól 2 évig terjedő büntetéssel sújtják.

A 26. szakasz szerint azokat, akik a 18. szakaszban foglalt cselekményt követik el és akiknél fényképezőgépet, festőeszközöket, stb. találnak, a következő büntetésekkel sújtják: ha román állampolgár, 5—25 évig terjedő kényszermunka, ha idegen állampolgár, 5—15 évig terjedő kényszermunka, ha a román állam szolgálatában álló idegen, 10—25 évig terjedő kényszermunka.

27. szakasz. A hazaárulás és kémkedés büntetése 2 hónaptól életfogytiglanig tartó kényszermunka és 2 ezer leittől 100 ezer leig terjedő pénzbüntetés. A hazaáruláson vagy kémkedésen ért személyeket azonnal átadják a hadbírósnak.

A 28. és 29. szakasz kimondja, hogy a petroleumvállalatok őrizetével kapcsolatos előző rendelkezések érvényben maradnak.

Garayt meghívták a szüretre, aki el is jött, tudva, hogy Háry is ott lesz. Háryt pedig Garay kedvéért meghívták — szüretelőnek, ugyanis tudvalevően Háry bácsi mindenhez értett, így a szőlőműveléshez is, amit egyébként inas korában tanult meg, hiszen abban az időben az ünnep az volt, ha az inasok kapálni mentek a májsterrel a szőlőbe.

A találkozás megrendezése azonban nem volt olyan egyszerű. Háry uram ugyanis a vers miatt nagyon neheztelt a költőre, még pedig azért, mert őt, a Hessen-Homburg huszárezred 1804-ben obsitál elbocsátott katonáját azzal gyanúsította meg, hogy lovon soha nem ült, tehát pocskétakerülő, gyalogos volt. Egyébként, hogy Háry uram milyen büszke volt az ő katonaviseltetésére, ennek érdekes bizonyítékaként Bodnár István megjegyzi, hogy a vármegyei levéltárban látta egy apellátóját, melyet 1819-ben írt a nagy „porció” miatt s annak nérséklését azon az alapon kéri, mert hát „a király kémlelni szokta az ő katonáját.”

Visszatérve a találkozóhoz, Mehrverth feltette Garayt a nem éppen udvarias Háry Jánostól s ezért, amikor a híres obsitos azt kérdezte tőle: „Hát az az úr ki légyen?”, Garayt mint Erdélyi János orvost mutatta be neki. Háry bácsi azonban sejtethetett valamit, mert rámondott a vendégre:

— Ugyan, tegye le már az úr azt az ókulárét, hisz ugyanis tudom, hogy indszellér!

A megvetés jele volt ez abban az időben, mert gyűlöltebb foglalkozás nem volt, mint a — földosztó mérnökség!

Később azonban belemelegedett Háry uram. Akkor mondotta el történetét a tiroli masérozásról: Olyan sűrű volt a köd a hegytetőkön, hogy egy lépést sem lehetett — előre menni. De a kapitány feltalálta magát, hirtelente a falubeli asszonyokat és — szénvonóval elkapartatta a — ködöt!

Egy pompás tréfáját Garay Antal, a költő testvére tartotta fenn az utókor számára: Nagyon fiúymálta egy borbély ismerőse a derék vitézt, de ő reá rivallt: Hallgasson, hiszen még azt sem tudja, hogy Taliánországban hány borbély van egy ezredben?

— Tíz... husz... száz. — találgatta a borbély.

— Nyila! Egyse, mert a kapitány úr egyszerűen kiverényli a századot a — borotva malomhoz s elkiáltja: Halb rechts! Suty, — egyet fordul a borotvamalom kereke. Halb links! Suty, még egyet fordul s — kész a borotválás!

Ezeket a józsu dolgokat így később tudta meg Garay s örökre sajnálta, hogy az „Obsitos”-ból ezek kimaradtak.

Ennyi az igazság Háry János dolgában — jegyzi meg végül informátorunk, Bodnár István — s élete történetével fölösleges föltulolni az ő fantáziáját, nagy ő a — régi fényében is!

Endrődy László S. J.:

Szerete.-szózat

Ez az első részében egy Szent Szív-apóca nak életet ismertető mű. a mostani Szent atya előszavával jelent meg. Ez jellemző legjobban a tartalom értékességét.

A második rész Jézus szent Szívének magánkinyilatkoztatásait tartalmazza. Minden sorából a szeretet ellenállhatatlan, isteni ereje sugárzik.

Az a szép kartonkötésben, sok illusztrációval 113 lei és portó.

Megrendelhető, a Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Oradea, Str. Regele Carol 5.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, II. KAROLY KIRALY-UT 5. SZAM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900. félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lef.

Magyarországon: Egész évre 50 P. félévre 25 P. negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér. — vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekszámlánk sz.: 30.037. Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

BEIKTATTÁK DR. SIMIONESCU EGÉSZSÉGÜGYI ÁLLAMTITKÁRT. Bucurestiből jelentik: Dr. Hortolomei egészségügyi miniszter és dr. Topa államtitkár jelenlétében tegnap kiktatták be dr. Simionescut, az egészségügyi minisztérium új államtitkárát.

GYULAFEHÉRVAR-EGYHÁZMEGYEI PÁPOK FIGYELMÉBE. A gyulafehérvári latin szerzetes-római katolikus Egyházmegyei Hatóság közli, hogy a folyó hó 8-15. napjaira Csikszere-dába tervezett lelkigyakorlat és a vele kapcsolatos tanfolyam később meghatározatlan időre elmarad.

NOVEMBER 15-IG ELHALASZTOTTAK A HAT HÓNAPIG TERJEDŐ FOGHÁZBÜNTETÉSEK VÉGREHAJTÁSÁT. Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminisztérium körlevelet intézett az ügyészségekhez, amelyben a mozgósításra és a sürgős mezei munkákra való tekintettel elrendeli, hogy a hat hónapig terjedő fogházbüntetések végrehajtását november 15-ig halasszák el.

* Dr. Hevesi Béla belgyógyász, venerikus betegségek szakorvosa hazaérkezett és rendeléseit Nagyvárad, Piata Unirii 16. alatt (Banca Victoria mellett) újból megkezdte. Rövid hullám. Quarz, Electrotherapia. Rendel: 11-6-ig és este 8-9-ig.

Aranymise. Temesvár. Saját tud. Witálski Ágoston nyugalmazott sárfalvi plébános most ünnepelte félévszázados papi jubileumát. Witálski plébános, miután mint káplán és koadjutor működött, 1900-tól 1936-ig tevékenykedett sárfalván, ahol lelkes munkát fejtett ki és közbecsülésnek örvend. 1936-ban nyugdíjba vonult. Aranymiséjét csendben, Temesváron az erzsébetvárosi plébániatemplomban mondta.

A NAGYVÁRADI PREMONTREI REND közli, hogy csütörtökön, július 4-én a premontrei templomban nem éjjel fél 11-től fél 12-ig, mint korábban közölték, hanem este fél 7 órától fél 8 óráig lesz a szent óra.

Mindenkinek állandóan magánál kell tartania személyazonossági és katonai igazolványát. Kolozsvárról jelentik: Horvát Iosif dr. kolozsvári rendőrkezes, a sajtó útján ismételt felhívást intéz Kolozsvár lakosságához, hogy a kellemetlenségek elkerülése végett, mindenki állandóan tartsa magánál személyazonossági igazolványát. A 18-50 év közötti férfiak ezenkívül feltétlenül hordják magukkal állandóan katonai helyzetüket igazoló okmányukat is, mert az ellenőrző közegek a személyazonossági igazolványon kívül az említett bizonylatok felmutatását is követelik.

NÉPISKOLÁK ÉPÍTÉSE A KÁRPÁT-ALJÁN. Ungvárról jelentik: A napokban öt kárpátaljai községben hat népiskola építését kezdi meg a kormány. Kőlcseyben, Körtvélyesen, Hukliván és Szkotárszán rutén iskolát. Alsó-Aksán pedig két románnyelvű iskolát építenek. Az iskolák mellé tanítói lakások is épülnek. Az iskolaépítés céljaira 100 ezer pengőt bocsátott rendelkezésre a kormány. A fentiekben kívül 16 félbenmaradt iskola építését fejezik be.

Adományok. Bereczky Lajosné (Déva) 100 lelt küldött Horvát Ferencné és nyomorgó családja részére. Rendelhetési helyére juttatjuk.

Regényszerű életrajzok:

Pálffy Erzsébet grófnő:

Foligno rózsája

című könyvében Foligno Szent Angéla életét írja meg szokott kedves, élvezetes stílusában.

Tanulságos, hasznos olvasmány.

Ára: 131 lei és portó.

Megrendelhető: Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Oradea, Str. Regele Carol 5.

Dánia most Németországba küldi az eddig Angliának szállított szalonját. Berlinből jelentik: Megérkezett Németországba az első szalonna-szállítmány Dániából, amit eddig Dánia mindig Angliának szállított.

MEGHALT CSÁSZÁR ELEMÉR. A NEVES IRODALOMTÖRTÉNETSZ. Budapestről jelentik: Császár Elemer, a Korvin koszorú tulajdonosa, 1923 óta a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem irodalomtörténeti tantervének nyilvános rendes tanára, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja, a Kisfaludy Társaság és Petőfi Társaság rendes tagja, ez utóbbinak elnöke, a pozsonyi Erzsébet Tudományegyetem bölcsészettudományi volt dékánja, július 3-án éjszaka fél 12 órakor, hosszas és súlyos szenvedés után 65 éves korában meghalt. Temetése szombat délután 5 órakor lesz a Parkas-réti temetőben. A Kolozsváron megjelenő „Pásztortűz” című irodalmi folyóiratban rendszeresen jelentek meg irodalmi munkái.

Orvosok figyelmébe. Bucurestiből jelentik: A hadügyminisztérium egészségügyi osztálya felhívást intézett az összes volt tartalékos egészségügyi tisztis orvosokhoz, akik életkoruk, vagy betegségük miatt nem szerepelnek a hadsereg nyilvántartásában, valamint azokhoz az orvosokhoz, akik még nem töltötték be a 65-ik életévüket és nincsenek beriva a hadsereg nyilvántartásába, hogy sürgősen küldjenek be a fentemlített igazgatóságokhoz egy nyilatkozatot. A nyilatkozatnak a következőket kell tartalmaznia: Vezeték- és keresztnév, foglalkozás, szak, életkor, nemzetségi, lakás, az államnál, megyénél, vagy községnél elfoglalt állás feltüntetése, az egyetemi végzettség. Fel kell tüntetni azt is, hogy miért nem szerepel az illető orvos a hadsereg ellenőrző nyilvántartásában. (Scutit, reformát, trecut in retragere). Abban az esetben, ha betegség miatt nem szerepel, ki kell mutatni, hogy milyen betegség miatt történt a nyilvántartásból való kihagyása.

Csavargóknak tekintik a helyüket elhagyó kiskoru cselédányokat. Aradról jelentik: Több száz feljelentés érkezett az aradi kiskorúak bíróságához, amelyek arról tesznek panaszt, hogy a vidékről aradi szolgálatba szegődött fiatalok cselédányok szolgálati helyüket pár nap után elhagyják és felmondási idő nélkül máshova szegődnek. A fiatalok bírósága ennek alapján a helyüket felmondási határidő nélkül elhagyó cselédányokról kimutatást készít és ezeket ezután csavargóknak tekintik és háromtól hat hónapig terjedő fogházbüntetéssel sújtják őket. A kiskorúak bírósága felhívta a háztartási alkalmazottakat, hogy helyüket minden ok nélkül ne változtassák. Ha valami panaszuk van, forduljanak a bírósághoz, amelynek hatáskörébe tartozik a kiskorúak érdekeinek megvédése.

Visszaigényelhető az amnesztia alapján megszünt üzérkedési ügyben beadott fellebbezések miatt letétbe tett összegek. Bucurestiből jelentik: Az üzérkedés elleni törvény alapján kiadott büntetések ellen fellebbezéseket csak a büntetés összegének letétbe helyezése után lehet jogérvényesen beadni. A június 8-iki amnesztia törvény kiterjed az üzérkedési ügyekre is és megszünteti ezen törvény megszegéséből eredő cselekményeket. Sok fellebbezés van folyamatban, amelyek az amnesztia törvény alapján tárgyalandá váltak. Jogászai körökben az a vélemény, hogy az ilyen folyamatban levő ügyekben a letéti összegeket vissza lehet igényelni.

Elmebeteg asszonyt gázolt el a szamosvölgyi motoros. Szatmárról jelentik: Súlyos szerencsétlenség történt az elmúlt napokban Nagybanja közelében a szamosvölgyi vasútvonalon. Olegas Avramné 60 éves misztófalusi asszonyon már régebben elmebetegség jelei mutatkoztak. A betegség egyik tüneteként az asszony elkéborolt hazulról. Hozzá tartozói minden elővigyázatosságra ellenére Olegásné tegnap ismét eltűnt és a Zsár közelében a vasúti síneken bolyongott. A zsi-bói motoros vonat, amelynek vezetője nem vette észre idejében, elütötte. Szerencsére az asszony nem került a kerekek alá, hanem legurult a sínek mellé. A vonat azonnal megállt, fájta az eszméletlen nőt és bevitte Nagybanyára, ahol bevizitották a kórházba. Megállapították, hogy zúzódásokon kívül combcsonttörést is szenvedett. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Fellendült a házasságkötések száma a háborús Európában

A különböző harcstereken dúló kegyetlen háború ellenére sok katona és katonatiszt köt házasságot. Különösen a német fronton nagy a házasságkötések száma. A katonák, ha néhány napos szabadságot kapnak, kihasználják ezt az alkalmat, hogy házasságot kössenek szívük válsztottjával.

— Erősebbnek érzem magam, ha tudom, hogy vár valaki otthon! — mondják mély meggyőződéssel.

H. Marchant:

Előítéletek gátjain keresztül

Egy holland miniszter megritése a katolikus egyházba. Értékes nyilatkozatok az Egyháztól. Világiak és tépelődő lelkek számára különösen megrázó könyv.

Valóban rendkívüli emberek rendkívüli önkallomása

Ára: 113 lei és portó.

Megrendelhető: Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Str. Regele Carol 5

Halálozás. Szombatsági Vertán Sándor nyugalmazott táblalábíró 76 éves korában Szászrégenben meghalt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

Milyen esetben halasztódnak el a bírósági tárgyalások? Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminiszter a következő körrendeletet küldte az országban lévő összes igazságügyi hatóságoknak: Elhalasztandók az összes polgári, kereskedelmi, vagy más természetű ügyek tárgyalásai, ha a felek nincsenek jelen, vagy a felek nem kívánják az ügyek letárgyalását. Hasonlóképpen elhalasztandók a bünyügyi tárgyalások is, — ha a vádlott hiányzik.

ITÉLETIDŐ PUSZTÍTOTT IASIBAN. Iasi-ból jelentik: Hatalmas felhőszakadás zúdult tegnap a városra, amelyet villamos kiülések és villámcsapások kísétek. A felhőszakadás hosszabb időn át tartott és a város számos részét, különösen főleg a mélyebben fekvő részeket elárasztotta. A Bahluiul és Nicolina vízei is erősen megáradtak és kiöntéssel fenyegetnek. Az árvíz komoly károkat okozott. A Bukovina felé vivő útát és az ország-útát elöntötte és a víz számos házba behatolt. A villám igen sok fába belesapott és igen sok fatörzset kiszakított. A hatóságok megtették a szükséges mentési intézkedéseket.

Plébános urak figyelmébe! Keresem Gámpe Márton keresztlevélét. Nevezett kb. 1813-ban eddig még ismeretlen helyen született. Egyéb adat nem áll rendelkezésemre. Nagyon kérem a Plébános urakat, sziveskedjenek utánanézni a rendelkezésükre álló anyakönyvekben Garpe Márton születésének és ha a bejegyzést megtalálják, sziveskedjenek keresztlevélét a költségek megjelölésével a következő címre elküldeni: Szabó Klára, Oradea, Regele Ferdinand 51.

BELEFÜLLADI A FEKETE-TENGERBE KÉT FÜRDŐZŐ FIATALEMBER. Contancából jelentik: Stefan Calim és Stefan Florea fiatalemberek a tengerre mentek fürödni. A part közelében mélyebb vízbe kerültek s minthogy nem tudtak úszni, mindketten a tengerbe fulladtak. A kettős szerencsétlenségről jelentést tettek a hatóságoknak s két órán belül a két fiatalembert holttestét sikerült is a vízből kihalászni.

Véletlenül agyonlőtte társát a jassil polgári repülőtér őre. Jassiból jelentik: Amint a „Romania” című lap közli, halálos szerencsétlenség történt a iassil polgári repülőtéren. Alexandru Airinei, a repülőtér egyik őre revolverét vizsgálta, a fegyver közben eldőrdült s a goyó egy másik őrt, Nestase Alexandrut halálra sebezte. A végzetes szerencsétlenség után az akaratán kívül gyilkossá vált éjjeli őr a revolvert átadta az eset egyik szemtanujának, s azzal elmenekült a színhelyről. A hatóságok nyomozást indítottak a kézrekerítésére, de eddig a pillanatig még nem tudtak nyomára akadni.

Temetések. Apotcan Demeter tanár meghalt 49 éves korában a nagyváradai kórházban. Temetése július 4-én volt Pécska községben. — Csák Sándor 42 éves korában meghalt. Temetése 4-én volt az Őssi-temetőben. — Moga János 62 éves korában meghalt Berlin-utcai lakásán. Temetése 4-én volt a Rulikovszky-temetőben. — Moga Corneli főhadnagy meghalt Zătau községben 39 éves korában. Temetése 4-én volt Nagyváradon a Rulikovszky-temetőben. (Caritas)

Nagyváradon Iparosok Hitelszövetkezet Temetkezési Egyesülete értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy özv. Gál Imréné, özv. Tóth Demeterné és Zifcsák József (555, 556, 557-ik) tagunk meghalt. Ezért az esedékessé vált 10, illetve 11 lei minden egyes tag által befizetendő az egyesület pénztárába, vagy a pénzbeszedőnek. Az elnökség.

Szeged FC—Universitatea 3:2 (1:1). Kolozsvárról jelentik: Kedden délután 2000 főnyi közönség jelenlétében játszották le a nemzetközi mérkőzést, mely érdekes és élvezetes játék után a szegediek győzelmével végződött. Az 1. percben Medrea II. öngólt vett, amit a 15. percben Tăranu egyenlített. A II. félidő 20. percében Medrea II. ismét öngólt hibázott, a 31. percben Bodnár lött újabb gólt, a 36. percben Bocancu szepített az eredményen.

Vendrey Ferenc halála

Budapestről jelentik: Vendrey Ferenc, a híres magyar színművész 82 éves korában hosszasan szenvedés után meghalt. Vendrey 1858-ban Sepsiszentgyörgyön született. Edesapja tábornok volt. Nyolc éves korában megszökött hazulról és felcsapott színésznek. A kolozsvári színházban kezdte meg nagyszerű színészi pályafutását. 1896-ban a budapesti Vigszínházhoz szerződött, amelynek 1916-ig volt tagja, azután is gyakran szerepelt ott. A magyar színészet nagy halottját csüörtökön temették el.

Vendrey Tata elmúlásával a régi híres magyar színészvilág egyik legszebb korszaka záródott le. Abban a korban lépett színészi pályára, amikor előbb Erdély, aztán az egész régi Magyarország egyik legnagyobb színésze, amikor a színház fénykorát élte és a vidéki operettszínészek is valóságos énekművészek voltak. Vendrey Ferenc igen fiatalon a kolozsvári színházhoz szerződött, amely fénykorát élte a múlt század végén, a híres Bölöny-féle intendatúra alatt. Nagyváradon is nagyon szerette a közönség, ha Vendrey játszott: a régi szinkór, amelyben az akkori kolozsvári társulat előadásai folytak, rengett a kaczagástól. Finom humora, ötletessége páratlan volt az egész pályafutását jellemezte. Azok közé a kivételes nagy tehetségek közé tartozott, akikről csak tanulni lehetett. — de utánozni egyéni művészetüket senki sem tudta. Szerepköre sokáig volt, de a kedélyes apa szerepeiben volt a legnagyobb és az akkoriban divatos francia vígjátékok éltető lelke volt.

Kolozsvártól a városi színpadon keresztül a pesti előkelő Vigszínházig ívelt ragyogó színészi pályája. A közönség azonban csak a színpadról ismerhette és csak hallhatott arról, hogy a külső hatáskörébe tartozó időszakokkal foglalkozott. Az ülésen szóba került, hogy Temesváron elfogyott a cukor az üzletekből. A bizottság ezt a körülményt érthetetlennek tartja, annyival is inkább, mivel a város tözsomszédságában, Szabadfalun, cukorgyár található s ennek, valamint üzlethelyeinek raktáraiban megfelelő cukormennyiséget tartanak raktáron. A helytartósági bizottság tehát, hogy a fogyasztók közönség cukorellátását biztosítsa, utasította a szabadfalui cukorgyárat, hogy a Józsefvárosi lerakatban közvetlenül a fogyasztóknak is adjon el cukrot. Ebben a lerakatban bárki kaphat kívánsága szerint egytől öt kilóig terjedő cukormennyiséget, a meghatározott árakon.

Halála mély gyászt jelent a magyar színpadi világra.

A betegsegélyzői birságok kilencvenöt százalékos kedvezményel fizethetők augusztus 31-ig

Bucurestiből jelentik: Az országos társadalombiztosító pénztár felhívást bocsátott ki, amelyben figyelemzteti az érdekelteket a központi társadalombiztosító pénztár 24.354-1940. számú körrendeletére. Ez a körrendelet közli, hogy a központi társadalombiztosító pénztár 1605-1940. sz. határozatának értelmében a nagy- és kisipari munkaadókra a társadalombiztosító által kivetett bármilyen büntetések, vagy illeték-szaportások, függetlenül attól, hogy azokat a régi, vagy az új társadalombiztosító törvény hatálya alatt vetették ki és

függetlenül attól, hogy azok ellen fellebbezést adtak be, vagy sem, összegük 5 százalékra szálítottatnak le.

azzal a feltétellel, hogy az érdekeltek jelenleg esedékes társadalombiztosítói illetékeiket haldéktalanul készpénzben teljes összegükben fizessék ki a büntetés, illetve birság 5 százalékaival együtt.

A kedvezményes fizetés kizárólag a társadalombiztosító pénztár alapjait szolgáló összegekre vonatkozik és azt a következő határidőig kell eszközölni:

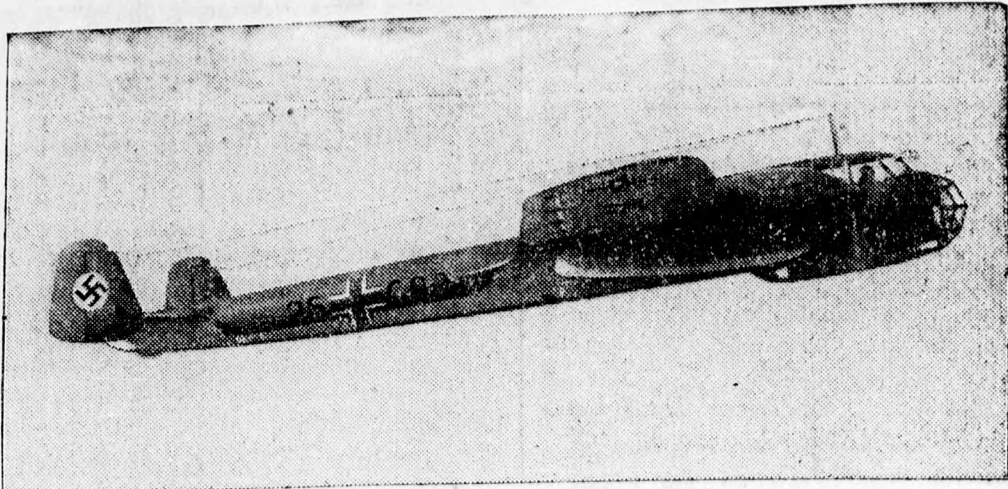
1. Azon adósok, akik még nem voltak katonai összpontosításon.

1940 augusztus 31-ig fizethetik ki tartozásaikat kedvezményes feltételek mellett.

2. Azon adósok pedig, akik voltak katonai összpontosításon, a kedvezményes fizetés jogát 1940 december 31-ig élvezik. Azt, hogy valaki katonai összpontosításon volt, a katonai hatóságoktól nyert igazolással kell bizonyítani.

Mint már említettük, a kedvezményes fizetés csak a társadalombiztosító alapjait szolgáló összegekre vonatkozik, mert a társadalombiztosító igazgatóságának nem áll jogában, hogy a munkaállással, az építészeti állással, valamint az újságírók nyugdíjával kapcsolatos fizetések ügyében hozzon határozatot.

Abban az esetben, ha a hivatott birságok ellen fellebbezést vagy felfolyamodást adtak be és ezek ügyében még ítélet nem hangzott el, a kedvezményes fizetés csak abban az esetben eszközölhető, ha az érdekeltek a fellebbezést, illetve felfolyamodást visszavonják.

Legujabb típusu áramvonalas harci repülőgép.

Helytartósági felterjesztés a gabonaárak maximálására

A cukorgyári lerakatnak a fogyasztók rendelkezésére kell állnia. Temestartományban maximálják a tűzifát

Temesvár. Saját tud. A királyi helytartóságon működő árelenőrzési bizottság Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezetőtárkár előktele alatt a bizottság hatáskörébe tartozó időszakokkal foglalkozott. Az ülésen szóba került, hogy Temesváron elfogyott a cukor az üzletekből. A bizottság ezt a körülményt érthetetlennek tartja, annyival is inkább, mivel a város tözsomszédságában, Szabadfalun, cukorgyár található s ennek, valamint üzlethelyeinek raktáraiban megfelelő cukormennyiséget tartanak raktáron. A helytartósági bizottság tehát, hogy a fogyasztók közönség cukorellátását biztosítsa, utasította a szabadfalui cukorgyárat, hogy a Józsefvárosi lerakatban közvetlenül a fogyasztóknak is adjon el cukrot. Ebben a lerakatban bárki kaphat kívánsága szerint egytől öt kilóig terjedő cukormennyiséget, a meghatározott árakon.

Foglalkozott a bizottság a lakosság tűzifával való ellátásának ügyével is. A temesi királyi hely-

tartóság területén lévő polgármesterek utasítást kaptak, hogy a tűzifa árát is maximálják. A maximálásnál figyelembe kell venni, hogy a tűzifa nagybani beszerzési ára átlag 7200 leire rug. Az eladási árba betudható a számlaköltség, a vasúti, szállítási s a törvényes haszon. Temesváron az egyes fajták szerint 10.800 és 11.300 lei között váltakozik majd az eladási ár.

Végül a gabonaforgalom pangásának kérdése került napirendre. A királyi helytartóság a nemzetgazdasági minisztériumtól felterjesztésben kéri, szabják meg a gabona eladási árát, mégpedig a termelőre, a malmosokra s a kereskedelemre egyaránt kötelező módon. A gabona már egy idő óta nem kerül forgalomba, aminek káros kihatásai vannak. A szünetelés oka pedig a bizottság megállapítása szerint abban keresendő, hogy a gabonának a kereskedelemben való meghatározott ára kisebb, mint amennyibe a gabona a termelőnél kerül.

Kláríkákékhöz vendégek érkeznek

Írta: Harsányi Gréte

— Halló? Ki beszél? — kérdezte Kláríka kedvesen csengő hangon a telefonba, miután sietve szaladt oda a mergesen csengető kis szerkezet-hez.

— Ki beszél ott? — hangzott a bölcs válasz.

— Itt Sölymos Károly lakása...

— Itt pedig Mátrai Manci beszél. Szervusz Kláríka. Azt akarom mondani, hogy holnap délután elmennék hozzátok edesanyámmal együtt, ha otthon vagytok.

— Itthon leszünk, — felelte Kláríka kedvesen — nagyon örülünk, ha eljöttök...

Mátrai Manci még nem hagyta abba a beszélgetést. Noha már tudta, hogy másnap bőven lesz ideje és alkalmja a diskurálásra, mégis elmondta ezt is, azt is, amazi is. Hogy hallotta-e Kláríka a legujabb pletykát Bárdosokról, Kelemenekről, Kanizsayékról és még kilenc családról. Kláríka talpa alatt égett a föld, nagyon szeretne volna már befejezni a beszélgetést, mert a telefoncsengetés előtt éppen bekapcsolta a villanyvasalót, hogy kivasalja a sötétkék ruhája fehér gallérkáját. Most kétségbeesve rettegett, hogy a vasaló túlmeleg lesz, talán meg is eget valamit, de hiába próbált bucsuzni. Mátrai Manci nem szűnt meg fecsegni.

— Jaj, — panaszkolta később az edesanyjának Kláríka, — már azt hittem, ott kell megöszülnöm a telefonnál...

— En a másik szobából hallgattam az egész beszélgetést, — nevetett az apa, — engem is bosszantott már a hosszas és értelmetlen beszélgetés, de azt gondoltam magamban, hogy megérdemled!

— En? — csodálkozott Kláríka, — hát mit vétettem én, hogy büntetést érdemeltem?

— Ügyetlen voltál és aki ügyetlen, az megérdemli sorsát.

— Hogy-hogy ügyetlen?

— Először is úgy, hogy amikor valaki idecsenget és minket keres, annak kötelessége azonnal kezdeni, hogy itt ez és ez beszél. Nem pedig kérdéssel felelni a kérdésre, hogy: ki beszél ott?

Ezt csak a neveletlen emberek csinálják. Halottam, hogy így kezdődött a beszélgetés.

— Igaz, — mosolygott Kláríka, — de nekem fel sem tűnt.

— Elég baj, — hangzott a nevelő apai szózat, — elég baj, mert ha az ilyesmi nem tűnik fel neked, akkor bizonyára magad is szoktad követni ezt a hibát.

— Mért nem kiabáltál át, apa?

— Az apa megbotránkozott arcot vágott:

— Akkor, amikor beszélsz? Ilyet én nem teszek! Pontosan ugyanolyan illetlenség volna bebeszéléssel zavarni valakit, aki telefonál. Ami pedig a hosszú csevegést illeti, az is a te hibád, legalábbis részben.

Kláríka sértődötten válaszolt:

— De apa, én tiszser is kezdtem bucsuzni...

— Csak egyszer kell. De akkor végérvényesen. Az ember azt mondja: bocsáss meg, kerlek, de dolgom van, Isten veled, holnap ugyanis látjuk egymást. És készen van, letesszük a kagylót.

Az anya felkacagott:

— Igaza van apának, Kláríka. En csak azon nevetek, hogy a multkoriban éppen Mátrainéval jártam meg. Az is hosszan szeret telefonálni és nekem is sürgős dolgom volt. Mialatt beszélte, valami kifogáson törtem a fejemet, amit felhozhatnék, hogy hagyja már abba a távcsövegést. És véletlenül éppen az csuszott ki a számon, hogy jaj, bocsáss meg angyalom, de el kell köszönnöm tőled, mert — hívják a telefonhoz!

Jót kacagtak mind a hárman. Másnap este felé azonban, amikor már holtrafáradtan dülöngtek a Mátrai anya és leány kifogyhatatlan szóáradatának zuhataga alatt, annyi erejük sem volt, hogy valami ügyetlen hazugságot találjanak ki a kedves vendégek kitessékülésének céljából. A két hölgy öt órára ígérkezett, de persze félhétkor érkezett csak meg meg. Kláríkáké aznap este vacsorautáni teára voltak hivatalosak, féltizre kellett elmenniük, nyolckor tehát tálni kellett volna a vacsorát, hogy még átöltözködni is legyen idejük. És már nyolc óra volt, már félkilenc, már kilenc felé közeledett az oramutató. — Mátrai Manci és mamája még mindig ültek-ültek-ültek.

Kláríkáké is ültek, de ők nem olyan kényelmesen, mint a vendégek, még pedig azon egyszerű okból ültek kényelmetlenebbül, mert az ő

Vasúton, gépkocsin vagy bármi más járműven szállított árú után igazolni kell a nemzetvédelmi adó lefizetését

Nagyvárad. Saját tud. A pénzügyigazgatóság-hoz újabb rendelkezés érkezett a 2 százalékos nemzetvédelmi adó fizetése tárgyában. A rendelkezés értelmében mindazok, akik vasúton, autón, vagy bármiféle járművön szállítanak árut, gondoskodni tartoznak arról, hogy a kísérő levél mellett ott legyen a nemzetvédelmi adó lerovását igazoló okmány is. A pénzügyminiszter ugyanis elrendelte, hogy az ellenőrző közegek a fuvarozás alatt lévő árut is ellenőrizzék, abból a szempontból, hogy a 2 százalékos nemzetvédelmi adót lerótták-e az áru értéke után. A rendelkezés alapján a pénzügyigazgatóság felhívja az érdekelteket, hogy ennek értelmében járjanak el.

Rádió műsor:

SZOMBAT, JULIUS 6.

Radio Románia és Radio București. 13 Időjelzés, vizualisjelzés, éterrend, egészségügyi tanácsok. 13.10 A rádió zenekarának hangversenye. 13.35 Időjelzés, sport hírek. 13.45 A rádió zenekarának hangversenye. 14.15 Hírek. 14.30 A rádió zenekara hangversenye folytatása. 15 Közlemények. 19.50 Magyar nyelvű hírszolgálat. 20 Időjelzés, időjárásjelzés. 20.10 Természetjáró krónika. 20.16 Costica Bădescu énekel. 20.45 Hírek. 21 A rádió postája. 21.15 A Luceafărul zenekar táncszámai. 23.40 Hírek. Francia, német operalemezek. 23.40 Hírek francia, német, olasz és angol nyelven.

Budapest I. 7.40 Torna, hírek, hanglemezek, éterrend. 11 Hírek. 11.20 Ismeretterjesztő felolvasások. 13.10 A rádió szalonzenekarának műsora. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Szórakoztató hanglemelműsor. 15.30 Hírek, műsorközlés. 17.10 Bábjáték. helyszíni közvetítés az egyik budapesti elemi iskolából. 17.45 Hírek. 18.15 Rádioposta. 18.50 Nepessy Lucia és Teleki Sándor magyar nótákat énekel. 19.45 Uray Dezső felolvasása a 150 éves Peleskei Nótáriusról. 20.15 Hírek. 20.25 Légy jó mindhalálig, Múrcz Zsigmond színműve. 22.40 Hírek. 23.10 Hangképek a magyar-német válogatott atlétikai mérkőzésről. Beszélő: Pluhár István. 23.35 A Chappy jazz-zenekar műsora. 0 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

karosszékük mintha felfelé álló tüккеi lett volna kirakva. Végül is, a Klárika édesanyja felémelte a kezét, mint valami forgalmi rendőr és így állította el egy szusszanásnyi időre a Mátrai nők szószóznét. A hirtelen támadt csendben azt mondta Klárikának:

— Eredj, kislányom, oltózkodni, mert negyed tizkor indulunk kell itthonról. Ha te készen lézel, majd én oltózkodom.

— Megyek — pattant fel Klárika és kislépett a szobából.

A Mátrai dákák nem sértődtek meg, hanem újult érdeklődéssel kezdték fagatni Sólymosnét, hogy hová mennek, kik lesznek ott, stb. Sólymosné hirtelen ötlettől felvillanyozva ugrott fel és így felelt:

— Nem is tudom pontosan, de várjatok csak, mielőtt elmennétek, megmutatom a meghívót... hová is tettem... ejnye, itt kell lennie az írászalamon... Nem találom. Na, nem baj. Majd elmesélem legközelebb az egészet.

Mivel már állt, nem ült vissza a vendégek mellé. Elhatározott szándéka volt, hogy egy perben belül felkeri Mátraiékat a szíves távozásra. Elvégre, aki kilenc óra után néhány perccel nem törődik azzal, hogy a háziaknak feltízre másutt kell lenniük, sőt addig még vacsoráznok és átlóznok is kell, az csak sértődik meg, ha ki-tessekelik! De szerencsére nem került sor kényesebb helyzetre. Mert Klárika bátorosgra kapott és beküldte a szobaleányt, azzal, hogy a nagyjós ur kérdezteti, lehet-e találni a vacsorát?

— Hogyne lehetne, azonnal lehet — felelte nyugodtan Sólymosné és elbűvölt kedvességgel, négszokszorozódott bübájjal fordult vendégei felé, kezét bucsura nyujtva, mosolyát méz-ldésre előltette:

— Hát Isten veletek, drágáim, igazán kedres töletek, hogy ilyen sokáig maradtatok. Legközelebb megismétljük a kellemes együttétet, de akkor hosszasan maradjatok együtt, jó?

Es ravasz ügyességgel úgy fordult, hogy a négy mindig beszélő Mátrai hölgyeket az ajtó felé terelje. Közben észrevette, hogy Mátrai Munka arrafelé nézeget, amerre Klárika — hirtelen oltózkodni. Nem várta be a veszélyt, hanem, mint ha duettet adna elő Mátraiéval, annak szózuhalaga mellett ő is szilárdan mondta a magáét:

— Klárikának majd átadom a bucsuzástot, de most semmiképpen sem zavarom meg

Európa hanyatlása

A „Hitel” című ifjúsági folyóiratban Albrecht Dezső írja a következőket:

Uj kor születésénél állunk s mindabból, ami belőle kielemezhető, nincs okunk félni, sem mint embernek, sem mint magyarnak. Bár szép, hogy vannak olyan együttérző lelkek, akik egyéni sorsukat összetévesztik Európáéval, mégsem hiszem, hogy Európa hanyatlásáról és az európai kultúra összeomlásáról beszélhetnénk. Inkább hihető az, hogy Európa nem a spenglerji hanyatlás, hanem egy új egyensúlykorszak felé halad s dinamizmus — mely egész kulturáját olyannyira jellemezte, hogy ez különbözött meg leginkább más világrések kulturájától — nemhogy apadna, hanem növekedik.

Az európai kultúra, mely a görög szellem, a római civilizáció és a keresztény életérzés társulásából született, új formát ölt magára. Ez a forma kevésbé fog egyezni az elmúlt korszakéval, de bizonyára nem fog tovább állni eredetének forrásaitól, mint az elmúlt korszaké. Ma még Európában ennek a formának szélsőséges, sokszor alaptalan és bántó megnyilatkozásait látjuk, de téves lenne a szülés kellemetlen járulékaival túl meg nem látnunk a születés, nagyszerű misztériumát. Ezt a formát igazán szükségtelen összetéveszteni a diktatúrával s annak járulékaival. A diktatúrát a gazdasági kényszer és az irástudók felelőtlensége vezette be s ahogy jött, úgy el is tűnik, ha szükségessége megszűnik. Nem volt olyan korszak, melyben rövid vagy hosszabb ideig ne lett volna nyílt, avagy rejtett diktatúra s ha e korszakról beszélünk, mégsem azt a vonását látjuk meghatározónak. Ugyancsak téves lenne azt látni, hogy ennek az új korszaknak a kialakulásához csak a totális államok járulnak hozzá. S még nagyobb tévedés lenne azt hinni, hogy azok a totális államformák, melyek a szükségletek és a nemzeti adottságok szerint keletkeztek, változatlanul alkalmazhatók és alkalmazásuk a kérdéseket megoldja. Viszont épp ilyen tévedés lenne tagadásba venni azt, hogy ezek az államok az új korszak jellemző sajátosságait nagyobb mértékben valósították meg, mint a többiek s ennek folytán kisugárzó erejük nagyobb. A régiek és az újnak összehasonlása mérleklőleg és kiegyenlítőleg hathat s a küzdelem folytán az el-

lenfelek is egymáshoz hasonulnak. Kétségtelen az, hogy az európai szellem átalakulása törvényszerű s ettől az átalakulástól még azok az államok sem mentesek, akik a régi megőrzése érdekében nyultak fegyverhez. Bizonyos az, hogy a világháboru előtti életfelfogás, társadalmi és állami berendezkedés soha többet vissza nem tér. S ezen bánkódni — ismétlem — nincs sok okunk. A jövőendő kor több értéket hozhat az emberiség számára, semmint remélhetnők. Furcsán hangzik talán, de mint ember és magyar, vizsgálatot találok a háboru új módjában is, mivel a szuronyerdők helyett újból az egyéni hősiesség, bátorság, leleményesség és kiválóság vált döntő tényezővé. S ha tovább nézünk, az élet többi vonatkozásában is azt látjuk, hogy a számszerűség kezd veszíteni súlyából s minőség javára. A mennyiségtermelés helyét a minőségtermelés foglalja el, a tanítást a nevelés váltja fel, az aranyrudak számát a munka értéke, a bérházakat a kertvárosok s a liberális szabadságalmot, mely megkötötte az állam kezét és lehetőséget adott az erősebbnek a gyengébb kihasználására, a szociális megkötés és gondoskodás, hogy mindenki számára megadassék az emberi körülmények közötti élet és emberrévalhatás lehetősége — nemcsak papíron, de ténylegesen. A részletkutatások, a túlzásos elemzés, a ráció önérvényesítése helyét a szintetikus kutatás foglalja el, mely a közösségben élő embert állítja vizsgálatainak központjába és a tudományt gyakorlativá teszi, hogy a közösségben élő ember számára emberi és egyensúlyozott életet biztosítson.

Apcák híradásai

Adás-vétel

Hencser, garantáltan tisztá, jó szarban eladó. Nagyvárad, Str. Strámba 5.

Eladó

egy egész és egy féles női bicikli. Oradea-Nagyvárad, Calea Ruinelor 9. Petőfi-utca folytatása.

Lakás

3 szobás utcai lakás, fürdőszobával kiadó. Nagyvárad, Str. Delavrancea 12. szám.

Üres szoba

azonnal kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Andrei Muresan 9. sz.

Háromszobás

hallos, előszobás, fürdőszobás lakás kiadó. Oradea-Nagyvárad, Str. Luminei 8. Tabéry-telep.

Kiadó

augusztus 1-re modern 2 szobás, előszobás lakás. Oradea, Strada Madridului 4. szám.

Kiadó

azonnal burorozott szoba fürdőszobával. Oradea-Nagyvárad, Str. Averescu 37. szám.

Allást keres

Házvezetőnek menne szerény igényű öbő nő, plébániára és vidékre is. Fehér Mária Oradea-Nagyvárad, Mi-ron Pompiliu 9. szám.

Figyelem!

Figyelem!

Melyen szállított áron kaphatok a

Magyar Szemle Társaság

következő művei:

Homan A magyar történelem útjai
ára 540 lei helyett csak 350 lei
Weisz Már magyar társadalom
ára 360 lei helyett csak 250 lei
Horvath Magyar irodalmi műveltségünk
kezdetei ara 396 lei helyett csak 250 lei
Szekfü: Bethlen Gábor
ára 460 lei helyett csak 300 lei
Farkas, Piatal Magyarország kora
ára 396 lei helyett csak 250 lei
Babits: Amor Sanctus
ára 331 lei helyett csak 250 lei

Vidéki megrendelés esetén plus 15 lei portó
A könyvek gyönyörű diszkóban megrendel-
hetők a Magyar Lapok kiadóhivatala útján

öltözködés közben, nehogy elkéssünk. En hamar készen leszek, van még hat percem, az nekem bőven elég, de ő egy kicsit lassabban öltözködik. Hát Isten veletek angyalom, Isten veletek, Isten veletek...

Es cupp-cupp, már csokolgatta s oket jobbról, balról, mialatt kicsalogatta őket az előszobába.

Végre! Vegre betehette az ajtót. Ott hanyatlott le az első székre az előszobában, ahova egy szerre nyitotta rá a különböző ajtókat az ura. Klárika és a szobaleány, meg a szakácsné.

— Csak nem haltál meg, mama?! — kacagott Klárika

— Csak majdnem, — sóhajtott az anya és szíveté tapáskodott fel, — de most nincs idő jajgatásra siessünk, hamar találni, hamar oltózkodni!

— En már mindent elkészítettem a nagyjós asszonynak, — készségeskedett a szobaleány Klárika mondani akart valamit nagyon mérgeset, de édesapjának csak a szemével kellett utlenie, azonnal visszafojtotta magába a szót. Bement a szobába, ott az apa megesoalta a fejét:

— Klárika, már máskor is figyelmeztettelek, hogy a személyzet előtt ne tegy megjegyzést a vendégekre. Azért intettem, mert láttam az orrod hegyén, hogy valami nagyon gonoszat akarsz róluk mondani.

A fiatal lány elpirult. Büntudata támadt, mert az imént együtt szította a szobaleánnyal és a szakácsnéval az ilyen vendégeket, akik nem mennek haza idejében.

Az apa folytatta:

— Ha ezek legközelebb idejönnek, a szobaleány arcáról már az előszobában leolvashatják, hogyan vélekedünk róluk mi, a barátuk. Mert a személyzetnek általában nincs annyi onfélyelme, hogy el tudja titkolni a gondolatait. Pedig nagyon közönséges dolog, hogy a vendég az előszobában értesüljön a háziaknak róla rplált véleményéről. Igazam van?

— Igazad van, apa, — sóhajtott Klárika, — de imád, adnék Szent Antalnak száz leit, ha ezek a Mátraiak most megtudnák, hogy mit gondolunk róluk!

Az apa elkacagta magát és egy szót sem szólt, csak kivett a zsebéből egy százast és átnyujtotta Klárikának.

LEGUJABB

Uj vezérkari főnök a Nemzet Pártja élén

Urdarianu visszalépett. — Ion Giurgutu lett az utóda

Bucurestiből jelenti a Rádió: A Nemzet Pártja csütörtökön a következő két pontból álló közleményt adta ki:

1. Ernest Urdarianu, vezérkari főnök, a mai naptól kezdődőleg a párt egyszerű közkeletűje.
2. Őfelsége, II. Károly király a Nemzeti Pártjának vezérkari főnökévé Ion Giurgutut nevezte ki.

Bucuresti, 1940. július 4.

URDARIANU, vezérkari főnök.

Urdarianu vezérkari főnök a Nemzet Pártjának csütörtökön kiadott körlevelében a következőkben indokolja lemondását:

— Julius 3-án elfoglaltságomra való tekintettel lemondtam a Nemzet Pártjának vezérkari főnöki tisztségéről. Az új vezérkari főnök Ion Giurgutu. Utódomnak jó munkát kívánok. Eljen a Király! Eljen Románia!

URDARIANU, vezérkari főnök.

Tovább folytatják a francia vezérkar titkos levéltári okmányai közzétételét

Az olasz sajtó hosszú cikkekben méltatja a leleplezést

Berlinből jelentik: Berlinben hivatalosan folytatatosan ismertetik azokat a titkos okmányokat, amelyek a hatodik német Fehér Könyvben jelennek meg. Erről a kérdéssel hosszabb cikkeket ír az olasz sajtó is. A lapok megállapítják, hogy a titkos okmányokból kitűnik, miszerint a demokraták az egész Európára igyekeztek kiterjeszteni a háborút és mindenütt harcos

fegyvertársakat akartak szerezni, meg Skandináviában is.

A „Popolo di Roma” hangoztatja, hogy ezeket az okmányokat a birodalmi kormány újabb Fehér Könyvben gyűjti össze és a német sajtó már is közli a tartalmát, amit a nemzetközi sajtó is átvett és megjegyzésekkel kísérte.

Oran kikötője előtt az angol hajóhad megtámadta a francia hadihajókat

A francia tengerügyi hivatal az angol hajókkal szemben való küzdelemre utasította a francia hajókat

Clermont-Ferrandból jelentik: Csütörtök reggel 3 órakor a francia kormány jelenlegi székhelyén, Clermont Ferrandban a következő hivatalos közleményt adták ki:

— Julius 3-án reggel az Északi-tengerről jövet jelentékeny angol tengeri haderő, közöttük három elsővonalbeli hajó, jelent meg Oran hajótámaszpontjának kikötője előtt. A fegyverszüneti egyezmény értelmében itt horgonyzott a francia hajóhad egysége, közöttük a Dunkerque és a Strasbourg nevű francia hadihajók. Az angol tengerügyi hivatal a francia hajóraj parancsnokát felszólította, hogy adja meg magát, vagy

súlyosza el maga a hajóit. Az angol tengerügyi hatóság engedélyezte a válaszlásra. Mivel a francia tengerügyi vonakodott a felszólításra, az angol hajóhad megtámadta a francia hadihajókat.

Orannál tengeri csata fejlődött ki az angol és francia hadihajók között

Berlinből jelentik: (DNB.) Az Oran előtt szerdán megjelent angol hajóhad három csatahajó, egy repülőgépanyahajó, három cirkáló és egy könnyű naszád rajból állott. Este hét óra tájban tengeri csata fejlődött ki a francia és angol tengeri erők

Elsőrendű forrásmunka.

P. Gyenis András:

Jezsuita arcélek

című műve. Ez a könyv a 400 éves Jezsuitársaság életét és történetét adja 21 jezsuita sorsának és működésének a tükrében.

Több jeles író adja itt tudása legjavát!

Az újkor félelmes válságai között mindenütt ugyanaz a megnyugtató biztosság, nagyvonalúság, tetterő, lendület és hősiesség.

Ára: 190 lei és portó.

Megrendelhető: Magyar Lapok kiadóhivatalánál, Oradea, Str. Regele Carol 5.

lításnak engedelmessé, az angol hajóhad 17 óra 40 perckor tüzelt a francia hadihajókra. A francia kormány e minősíthetetlen támadásra való tekintettel parancsot adott az alexandriai kikötőben az angol hajóhad mellett horgonyzó francia hajóegységeknek, hogy szedjék fel horgonyaikat és szükség esetén erőszak alkalmazásával fussanak ki a nyílt tengerre. A francia tengerügyi hivatal ezen túlmenően, tekintve, hogy a támadás annál gyűlöletesebb, mert a tegnap még szövetséges Angliától indult ki, utasított valamennyi, még a nyílt tengeren tartózkodó francia hadihajót, hogy az angol kereskedelmi hajókat, bárhol találják azokat, tartóztassák fel és minden új támadásra tüzelessel válaszoljanak.

Az angolok magyarázata a francia hajók elleni támadásról.

Erről a kérdéssel az angol Reuter iroda a következő közlést tette:

— Hivatalosan jelentik: július 3-án intézkedtek, hogy brit ellenőrzés alá helyezték mindazokat a francia hadihajókat, amelyek brit kikötőkben tartózkodnak. Az intézkedést sikeresen végrehajtották, bár az eljárásnak két áldozata van.

Az angol tengerügyi minisztérium az orani akcióval kapcsolatban azt közölte, hogy az angol kikötőkben lévő francia hadihajók angol ellenőrzés alá helyezéseivel egyidőben az északafrikai kikötőkben lévő francia hadihajóknak bizonyos feltételeket ajánlottak fel, hogy „megóvják őket attól, hogy a németek kezére jussanak.” Az Oranban parancsnokló francia tengerügyi kijelentette, nem hajlandó semmiféle javaslatban való feltételeket elfogadni. Ennek „kikerülhetetlen következménye az volt, hogy akciót kellett indítani az itt tartózkodó francia hadihajók ellen. Churchill a csütörtök nap folyamán nyilatkozik erről a kérdéssel a parlamentben.

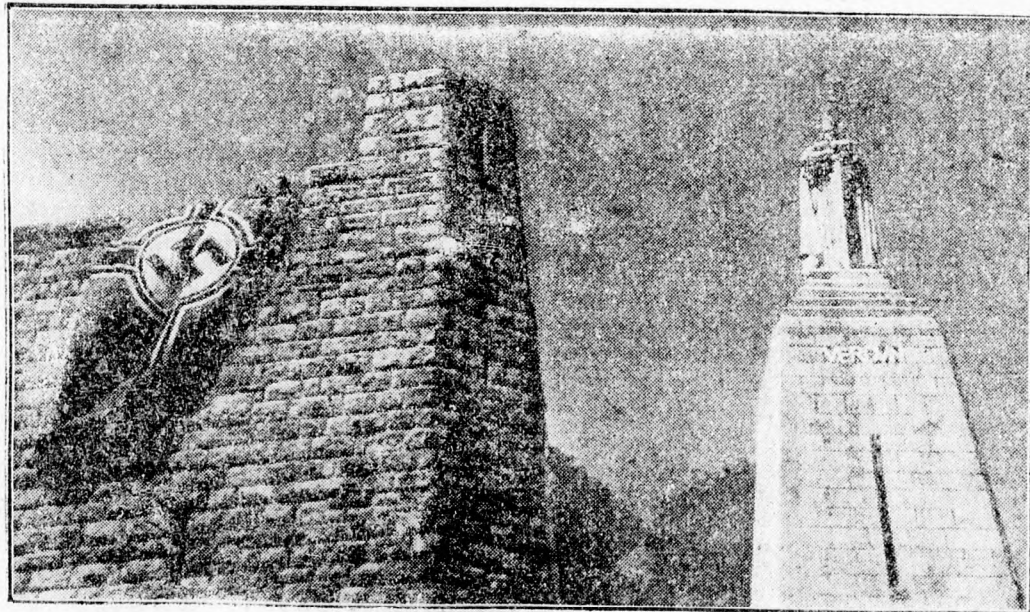
között. A csata kimenetele eddig nem ismeretes. Az Angliában horgonyzó francia hadihajók is utasítást kaptak kormányuktól, hogy ha kell, küzdelem árán is hagyják el a kikötőket és a fegyverszüneti egyezménynek megfelelően menjenek Brestbe.

A Führer engedélyt adott, hogy a francia hajók elsüllyeszthessék magukat, ha nem tudnak az angol támadásoknak ellenállani.

Berlinből jelentik (Német Távirati Iroda): A francia fegyverszüneti bizottság közölte a német fegyverszüneti bizottsággal az Orannál francia és angol hadihajók között történt eseményeket. A Führer engedélyt adott a francia kormánynak arra, hogy a francia hajók ott, ahol nem tudják kivonni magukat az angolok támadása alól, elsüllyeszthessék magukat. Ez megfelel a fegyverszüneti szerződésnek, melynek értelmében a német kormánynak nem szándéka a francia hajóhadat német kézbe venni, csupán azt kívánja megakadályozni, hogy az továbbra is résztvehesse a Németország elleni háborúban.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-út 5. szám.

CENZURAT

Német zászló Verdun falain